

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-41-24

Druk nr 472

Warszawa, 21 czerwca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam
Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych
został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia.....2024 r.

o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw^{1), 2)}

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 21.** 1. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy, obejmujący w szczególności:

- 1) przychody z prowadzonej działalności;
- 2) dotacje z budżetu państwa;
- 3) koszty:
 - a) funkcjonowania agencji wykonawczej,
 - b) realizacji zadań ustawowych, z wyszczególnieniem kosztów realizacji tych zadań przez inne podmioty

¹⁾ Niniejsza ustawa uzupełnia wdrożenie dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, str. 41 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1265 z 30.04.2024).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawę z dnia 25 marca 2011 r. o Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego, ustawę z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, ustawę z dnia 4 kwietnia 2019 r. o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki, ustawę z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 1 października 2021 r. o rodzinnym kredycie mieszkaniowym i bezpiecznym kredycie 2%, ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego oraz ustawę z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858.

– z wyszczególnieniem uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy oraz składek od nich naliczanych, płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań oraz zakupu towarów i usług;

- 4) wynik finansowy;
- 5) środki na wydatki majątkowe;
- 6) środki przyznane innym podmiotom;
- 7) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;
- 8) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

2. W ramach planu finansowego sporządza się także plan dochodów i wydatków agencji wykonawczej ujmowanych w terminie ich zapłaty, przy czym planowane wydatki nie powinny być wyższe od planowanych dochodów. Planowane wydatki mogą przekraczać planowane dochody, za zgodą ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Projekt rocznego planu finansowego agencji wykonawczej ustala jej właściwy organ w porozumieniu z ministrem sprawującym nadzór nad agencją wykonawczą. Po zatwierdzeniu przez ministra sprawującego nadzór projekt jest przekazywany Ministrowi Finansów, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

4. W planie finansowym agencji wykonawczej, w trakcie roku budżetowego, mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków, w tym polegające na przesunięciach pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach łącznych kwot przychodów, kosztów, dochodów lub wydatków:

- 1) jeżeli nie spowodują one zwiększenia zobowiązań agencji ani pogorszenia jej planowanego wyniku finansowego brutto;
- 2) inne niż w pkt 3, powodujące zwiększenie:
 - a) łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków, lub
 - b) planowanych wydatków ponad planowane dochody, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji agencji wykonawczej, lub
 - c) dotacji z budżetu państwa, lub
 - d) uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy;

- 3) dotyczące środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4:

- 1) pkt 1, zmiana jest dokonywana za zgodą ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą i o dokonanych zmianach jej właściwy organ informuje niezwłocznie Ministra Finansów;
- 2) pkt 2, zmiana jest dokonywana po uzyskaniu, na wniosek ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą, zgody Ministra Finansów i następnie opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu;
- 3) pkt 3, zmiana jest dokonywana za zgodą ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów.

6. Minister sprawujący nadzór nad agencją wykonawczą występując do Ministra Finansów o zgodę, o której mowa w ust. 5 pkt 2, przedstawia swoją opinię w sprawie.

7. Agencja wykonawcza może:

- 1) otrzymywać dotacje z budżetu państwa, w zakresie określonym w odrębnych ustawach;
- 2) zaciągać zobowiązania na okres realizacji danego zadania przekraczający rok budżetowy, jeżeli wydatki niezbędne na obsługę zobowiązania znajdują się w rocznym planie finansowym.

8. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia gospodarki finansowej agencji wykonawczych, mając na względzie potrzebę zapewnienia jednolitości zasad finansowania agencji wykonawczych oraz przestrzegania zasad jawności i przejrzystości.”;

- 2) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 24.** 1. Podstawą gospodarki finansowej instytucji gospodarki budżetowej jest roczny plan finansowy, obejmujący w szczególności:

- 1) przychody z prowadzonej działalności;
- 2) dotacje z budżetu państwa;
- 3) koszty, z wyszczególnieniem uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy oraz składek od nich naliczanych, płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań oraz zakupu towarów i usług;
- 4) środki na wydatki majątkowe;
- 5) wynik finansowy;

- 6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;
- 7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

2. W ramach planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej sporządza się także plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie ich zapłaty.

3. Projekt planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej jest przekazywany Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

4. Instytucja gospodarki budżetowej może:

- 1) uzyskiwać przychody z odsetek od wolnych środków przekazanych w depozyt, o którym mowa w art. 48 ust. 2;
- 2) otrzymywać dotacje z budżetu państwa na realizację zadań publicznych, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

5. Nowo tworzonej instytucji gospodarki budżetowej może być przyznana jednorazowa dotacja na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

6. Koszty instytucji gospodarki budżetowej mogą być ponoszone tylko w ramach przychodów, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji instytucji gospodarki budżetowej.

7. W planie finansowym instytucji gospodarki budżetowej, w trakcie roku budżetowego, mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków, w tym polegające na przesunięciach pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach łącznych kwot przychodów, kosztów, dochodów lub wydatków:

- 1) jeżeli nie spowodują one zwiększenia dotacji z budżetu państwa i pogorszenia planowanego wyniku finansowego brutto instytucji gospodarki budżetowej;
- 2) inne niż w pkt 3, powodujące zwiększenie:
 - a) łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków, lub
 - b) planowanych wydatków ponad planowane dochody, jednak nie więcej niż o wysokość środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji instytucji gospodarki budżetowej, lub
 - c) uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy;
- 3) dotyczące środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7:

- 1) pkt 1, zmiana jest dokonywana za zgodą organu wykonującego funkcje organu założycielskiego instytucji gospodarki budżetowej i o dokonanych zmianach dyrektor instytucji gospodarki budżetowej informuje niezwłocznie Ministra Finansów;
- 2) pkt 2 i 3, zmiana jest dokonywana po uzyskaniu zgody organu wykonującego funkcję organu założycielskiego instytucji gospodarki budżetowej, wydanej w porozumieniu z Ministrem Finansów.”;
- 3) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. Państwowy fundusz celowy jest tworzony na podstawie odrębnej ustawy.

2. Państwowy fundusz celowy nie posiada osobowości prawnej.

3. Państwowy fundusz celowy stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie.

4. Do państwowych funduszy celowych nie zalicza się funduszy, których jedynym źródłem przychodów, z wyłączeniem odsetek od rachunku bankowego i darowizn, jest dotacja z budżetu państwa.

5. Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych, a koszty są ponoszone na realizację wyodrębnionych zadań państwowych.

6. Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy, obejmujący w szczególności:

 - 1) stan początkowy i końcowy środków pieniężnych, należności i zobowiązań;
 - 2) przychody własne;
 - 3) dotacje z budżetu państwa oraz innych jednostek sektora finansów publicznych;
 - 4) koszty realizacji zadań, w tym uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy oraz składki od nich naliczane.

7. W planie finansowym państwowego funduszu celowego wyodrębnia się zadania finansowane ze środków funduszu.

8. W ramach planu finansowego państwowego funduszu celowego sporządza się także plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie ich zapłaty.

9. Projekt planu finansowego państwowego funduszu celowego jest przekazywany Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

10. Koszty państwowego funduszu celowego mogą być ponoszone w ramach planowanych przychodów, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów.

11. Ze środków państwowego funduszu celowego mogą być udzielane pożyczki jednostkom samorządu terytorialnego, jeżeli ustawa tworząca fundusz tak stanowi.

12. W planie finansowym państwowego funduszu celowego, w trakcie roku budżetowego, mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków, w tym polegające na przesunięciach pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach zadań wynikających z odrębnej ustawy tworzącej fundusz, łącznych kwot przychodów, kosztów, dochodów lub wydatków.

13. Zmiany, o których mowa w ust. 12, są dokonywane przez dysponenta państwowego funduszu celowego, a w przypadku gdy dysponentem państwowego funduszu celowego nie jest minister po wyrażeniu zgody przez organ nadzorujący dysponenta funduszu, o ile dysponent funduszu posiada taki organ, przy czym w przypadku zmian:

- 1) innych niż w pkt 2, powodujących zwiększenie:
 - a) łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków, lub
 - b) planowanych wydatków ponad planowane dochody, jednak nie więcej niż o wysokość środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji państwowego funduszu celowego, lub
 - c) uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy
– po wyrażeniu zgody przez Ministra Finansów i następnie po uzyskaniu przez dysponenta państwowego funduszu celowego opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu;
- 2) dotyczących środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, za zgodą Ministra Finansów.

14. O dokonanych zmianach, o których mowa w ust. 12, innych niż określone w ust. 13, dysponent państwowego funduszu celowego niezwłocznie informuje Ministra Finansów.

15. Dysponent państwowego funduszu celowego występując do Ministra Finansów o zgodę, o której mowa w ust. 13 pkt 1, przedstawia swoją opinię w sprawie, przy czym

w przypadku gdy dysponentem funduszu nie jest minister opinię przedstawia organ nadzorujący dysponenta funduszu, o ile dysponent funduszu posiada taki organ.

16. Zmiany planu finansowego państwowego funduszu celowego nie mogą powodować zwiększenia dotacji z budżetu państwa.

17. Jeżeli państwowy fundusz celowy posiada zobowiązania wymagalne, w tym kredyty i pożyczki, zwiększenie przychodów w pierwszej kolejności przeznacza się na ich spłatę.”;

4) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. 1. Państwowe i samorządowe osoby prawne są tworzone na podstawie odrębnych ustaw.

2. Podstawą gospodarki finansowej państwowych i samorządowych osób prawnych jest roczny plan finansowy, obejmujący w szczególności:

- 1) przychody z prowadzonej działalności;
- 2) dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) koszty, w tym:
 - a) uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy oraz składki od nich naliczane,
 - b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,
 - c) zakup towarów i usług;
- 4) środki na wydatki majątkowe;
- 5) środki przyznane innym podmiotom;
- 6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;
- 7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

3. Sporządzanie planów finansowych państwowych i samorządowych osób prawnych oraz dokonywanie zmian w tych planach odbywa się zgodnie z ustawami o ich utworzeniu, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów niniejszej ustawy.

4. W ramach planu finansowego państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, sporządza się także plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie ich zapłaty.

5. Projekty planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, są przekazywane Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

6. W planach finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, w trakcie roku budżetowego, mogą być dokonywane, zmiany przychodów i

kosztów lub dochodów i wydatków, w tym polegające na przesunięciach pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach łącznych kwot przychodów, kosztów, dochodów lub wydatków:

- 1) jeżeli nie spowodują one zwiększenia zobowiązań państwowej osoby prawnej ani pogorszenia planowanego wyniku finansowego brutto państwowej osoby prawnej;
- 2) inne niż w pkt 3, powodujące zwiększenie:
 - a) łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków, lub
 - b) planowanych wydatków ponad planowane dochody, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji państwowej osoby prawnej, lub
 - c) dotacji z budżetu państwa, lub
 - d) uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy;
- 3) dotyczące środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6:

- 1) pkt 1, zmiana jest dokonywana za zgodą organu sprawującego nadzór nad państwową osobą prawną lub organu, któremu państwowa osoba prawna podlega i o dokonanych zmianach kierownik jednostki informuje niezwłocznie Ministra Finansów;
- 2) pkt 2, zmiana jest dokonywana po wyrażeniu zgody przez Ministra Finansów i następnie po uzyskaniu przez organ sprawujący nadzór nad państwową osobą prawną lub organ, któremu państwowa osoba prawna podlega, opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu;
- 3) pkt 3, zmiana jest dokonywana za zgodą organu sprawującego nadzór nad państwową osobą prawną lub organu, któremu państwowa osoba prawna podlega, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów.

8. Organ sprawujący nadzór nad państwową osobą prawną lub organ, któremu państwowa osoba prawna podlega, występując do Ministra Finansów o zgodę, o której mowa w ust. 7 pkt 2, przedstawia swoją opinię w sprawie.”;

- 5) uchyla się art. 31;
- 6) w art. 38b:
 - a) uchyla się pkt 1,

- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a i 2b w brzmieniu:
 „2a) deflator produktu krajowego brutto za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata;
 2b) dynamikę wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata;”;
- 7) w art. 41 w ust. 2 w pkt 1:
 a) lit. i otrzymuje brzmienie:
 „i) z wykonania planów finansowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zarządzanych przez niego funduszy oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, o których mowa w art. 9 pkt 8,”
 b) po lit. j dodaje się lit. k w brzmieniu:
 „k) z wykonania planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14;”;
- 8) uchyla się art. 112a¹;
- 9) w art. 112aa:
 a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 „1. Kwota wydatków na dany rok organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1–3, pkt 5–9, pkt 15, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, jest obliczana według wzoru:

$$WYD_n = WYD_{n-1}^* \cdot E_n(DEF_n) \cdot WPKB_n + K_n + E_n(\Delta DD_n)$$

przy czym:

$$WYD_{n-1}^* = WYD_{n-1} \cdot \frac{DEF_{n-2}}{E_{n-1}(DEF_{n-2})} \cdot \frac{E_n(DEF_{n-1})}{E_{n-1}(DEF_{n-1})} \cdot \sqrt[8]{\frac{\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-3}} \cdot E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right)}{E_{n-1}\left(\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-3}}\right) \cdot E_{n-1}\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right)}}$$

$$WPKB_n = \sqrt[8]{\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-8}} \cdot E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right) \cdot E_n\left(\frac{PKB_n}{PKB_{n-1}}\right)}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

n – rok, na który jest obliczana kwota wydatków,

$n-1$ – rok poprzedzający rok n ,

$n-2$ – rok poprzedzający rok n o dwa lata,

$n-3$ – rok poprzedzający rok n o trzy lata,

$n-8$ – rok poprzedzający rok n o osiem lat,

WYD_n – kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi,

WYD_{n-1}^* – kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonym Sejmowi, skorygowana zgodnie z aktualizacją prognoz deflatora produktu krajowego brutto oraz wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych, a w przypadku gdy w roku $n-1$ zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 112d ust. 1, kwota wydatków, o której mowa w art. 112d ust. 2, skorygowana zgodnie z aktualizacją prognoz deflatora produktu krajowego brutto oraz wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych,

WYD_{n-1} – kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonym Sejmowi, a w przypadku gdy w roku $n-1$ zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 112d ust. 1, kwota wydatków, o której mowa w art. 112d ust. 2,

DEF_{n-2} – ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2a deflator produktu krajowego brutto w roku $n-2$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$E_{n-1}(DEF_{n-2})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku $n-2$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$E_{n-1}(DEF_{n-1})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku $n-1$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$E_n(DEF_{n-1})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku $n-1$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$E_n(DEF_n)$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku n ; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$WPKB_n$ – wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych określony w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi z dokładnością do setnych części procentu,

K_n – wielkość korekty kwoty wydatków określona w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi,

PKB_{n-2}/PKB_{n-8} – ogłoszona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2 łączna dynamika wartości produktu krajowego brutto; jeżeli w latach od $n-8$ do $n-2$ zawierają się rok s lub lata i , o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

PKB_{n-2}/PKB_{n-3} – ogłoszona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2b dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-2$; jeżeli w latach $n-2$ i $n-3$ zawierają się rok s lub lata i , o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-1$; jeżeli w latach $n-1$ i $n-2$ zawierają się rok s lub lata i , o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_n\left(\frac{PKB_n}{PKB_{n-1}}\right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku n ; jeżeli w latach n i $n-1$ zawierają się rok s lub lata i , o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_{n-1}\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n - 1$ przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu

krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-1$; jeżeli w latach $n-1$ i $n-2$ zawierają się rok s lub lata i , o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_{n-1} \left(\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-3}} \right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n - 1$ przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-2$; jeżeli w latach $n-2$ i $n-3$ zawierają się rok s lub lata i , o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_n(ADD_n)$ – prognozowana wartość ogółem działań dyskrejonalnych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.04.2024), mających wpływ na dochody jednostek i organów, o których mowa w ust. 1, z tytułu podatków lub składek, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013), planowanych lub przyjętych na rok n , jeżeli wartość każdego z nich w okresie 12 kolejnych miesięcy począwszy od miesiąca rozpoczęcia stosowania działania dyskrejonalnego przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi; w przypadku planowanej w roku n rezygnacji z działań dyskrejonalnych dokonanych w latach poprzednich w prognozowanej wartości ogółem działań dyskrejonalnych w roku n uwzględnia się wpływ na kwotę WYD $_n$ dokonanych działań dyskrejonalnych, który wystąpiłby w przypadku braku rezygnacji z tych działań w roku n , z tym że w przypadku dokonywania w roku n aktualizacji wartości działań dyskrejonalnych uwzględnionych w latach poprzednich nie ma zastosowania warunek przekroczenia przez każde z nich 0,03% wartości produktu krajowego

brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi, przy czym rok n nie jest wcześniejszy niż rok 2025.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, i kwocie, o którą pomniejsza się tę kwotę zgodnie z ust. 3, oraz limicie wydatków, o którym mowa w ust. 3, nie uwzględnia się:

- 1) wydatków budżetu środków europejskich;
- 2) wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6;
- 3) wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2;
- 4) wydatków na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d;
- 5) przepływów finansowych między organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, z tytułu dotacji i subwencji;
- 6) przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 7) wydatków na spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.”,

c) po ust. 2b dodaje się ust. 2c–2e w brzmieniu:

„2c. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, i kwocie, o którą pomniejsza się tę kwotę zgodnie z ust. 3, oraz limicie wydatków, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia się wartość nominalną skarbowych papierów wartościowych przekazanych nieodpłatnie przez organy i jednostki, o których mowa w ust. 1, podmiotom zaliczanym według stanu na dzień 31 marca roku n-1, o którym mowa w ust. 1, do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej.

2d. Kwotę wydatków organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, ustaloną z uwzględnieniem przepisu ust. 2c, pomniejsza się o wartość nominalną skarbowych

papierów wartościowych otrzymanych nieodpłatnie przez te organy i jednostki od innych organów i jednostek, o których mowa w ust. 1.

2e. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, oraz limicie wydatków, o którym mowa w ust. 3, nie uwzględnia się wydatków budżetu państwa:

- 1) z tytułu przekazania środków finansowych innym jednostkom niż jednostki, o których mowa w ust. 1, na spłatę zobowiązań objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa zaciągniętych przez te jednostki po dniu 13 marca 2020 r., ale nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.;
 - 2) związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami zobowiązań zaciągniętych przez jednostki inne niż jednostki, o których mowa w ust. 1, po dniu 13 marca 2020 r., ale nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.”,
- d) w ust. 3 część wspólna otrzymuje brzmienie:
- „– oraz powiększona o kwotę prognozowanych na rok n, o którym mowa w ust. 1, działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, mających wpływ na dochody organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, jeżeli wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n, o którym mowa w ust. 1, przedłożonego Sejmowi oraz o wartość klauzuli obronnej, o której mowa w ust. 4a, stanowi limit wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1, państwowych jednostek budżetowych z wyłączeniem organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, pkt 5–8, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, oraz z wyłączeniem Funduszu Pomocy,

o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.”,

e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wielkość korekty kwoty wydatków K_n , o której mowa w ust. 1:

1) w przypadku gdy najbardziej aktualne prognozy Komisji Europejskiej przewidują, że:

- a) wartość relacji wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 145 z 10.06.2009, str. 1, z późn. zm.⁴⁾) do produktu krajowego brutto w roku $n-1$ lub roku n , o których mowa w art. 112aa ust. 1, jest niższa niż -3%, lub
- b) wartość relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do produktu krajowego brutto w roku $n-1$ lub w roku n , o których mowa w art. 112aa ust. 1, jest wyższa niż 60%

– nie może być wyższa niż dostosowanie fiskalne, wspierające realizację celu fiskalnego w zakresie poziomu wydatków określonego w średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, oraz przestrzegania wartości odniesienia określonych w art. 126 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej sprecyzowanych w art. 1 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, obliczone według wzoru:

$$DF_n = -0,5\% * E_n(PKB_n^{CB})$$

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 198 z 30.07.2010, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 69 z 08.03.2014, str. 101.

w którym poszczególne symbole oznaczają:

DF_n – dostosowanie fiskalne,

$E_n(PKB^{CB}_n)$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n , o którym mowa w ust. 1, przedłożonego Sejmowi produkt krajowy brutto w cenach bieżących w roku n , o którym mowa w ust. 1;

2) w przypadkach innych niż określone w pkt 1 – wynosi 0.”;

10) po art. 112aa dodaje się art. 112ab w brzmieniu:

„Art. 112ab. 1. W przypadku zatwierdzenia przez Radę Unii Europejskiej ścieżki wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, wielkość korekty kwoty wydatków K_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1, odpowiada wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w tym rozporządzeniu.

2. Wielkość korekty kwoty wydatków K_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1, może być inna niż wynikająca z ust. 1 lub art. 112aa ust. 4, jeżeli wynika to z zaleceń Rady Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 121 ust. 2 lub 4 lub art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”;

11) w art. 112d:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisów art. 112aa nie stosuje się w przypadku:

- 1) wprowadzenia stanu wojennego;
- 2) wprowadzenia stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) ogłoszenia stanu epidemii na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) wystąpienia znacznego spowolnienia gospodarczego.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przez znaczne spowolnienie gospodarcze, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, rozumie się sytuację, kiedy prognozowana w uzasadnieniu:

- 1) projektu ustawy budżetowej na rok lub

- 2) projektu ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok
– na który jest obliczana kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, przedłożonego Sejmowi, roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonego w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na ostatni rok, na który w projekcie ustawy budżetowej określono kwotę wydatków obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1, przedłożonego Sejmowi.”;
- 12) w art. 122 w ust. 1 w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:
„d) państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14;”;
- 13) art. 123 otrzymuje brzmienie:
„Art. 123. Plany finansowe:
1) agencji wykonawczych,
2) instytucji gospodarki budżetowej,
3) państwowych funduszy celowych,
4) państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14
– ujmuje się oddzielnie dla każdej z tych jednostek.”;
- 14) w art. 142 w ust. 1:
a) w pkt 2:
– lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) produktu krajowego brutto i jego składowych, w tym:
– eksportu netto,
– popytu krajowego, w tym: konsumpcji prywatnej i publicznej, nakładów brutto na środki trwałe,”
– po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:
„aa) deflatora produktu krajowego brutto,”
- b) pkt 6b otrzymuje brzmienie:
„6b) informacje o:
a) wielkości wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 1,
b) wielkości korekty kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1,
c) wartości klauzuli obronnej, o której mowa w art. 112aa ust. 4a,

- d) różnicach, o których mowa w art. 112aa ust. 4a pkt 1–3,
- e) każdym dyskrejonalnym działaniu przekraczającym 0,03% wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 1,
- f) aktualizacji wartości działań dyskrejonalnych, o których mowa w art. 112aa ust. 1,
- g) każdym jednorazowym i tymczasowym działaniu po stronie dochodów przekraczającym 0,03% wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 3;”;

15) w art. 182 w ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) przychody i koszty jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145) w art. 13 ust. 4ha otrzymuje brzmienie:

„4ha. Zmiany kwot przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków Funduszu ujętych w planie finansowym Funduszu dokonuje dysponent środków Funduszu.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1080, 1088, 1489, 1723, 1860 i 2608) w art. 8a ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Zmiany kwot przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków Funduszu ujętych w planie finansowym Funduszu dokonuje dysponent środków Funduszu.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127) art. 19k otrzymuje brzmienie:

„Art. 19k. Zmiany kwot przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków Funduszu ujętych w planie finansowym Funduszu dokonuje dysponent środków Funduszu.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 527) w art. 33r:

- 1) uchyla się ust. 7;
- 2) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od

dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”;

3) uchyla się ust. 9.

Art. 6. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 i 858) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 45 w ust. 2a wyrazy „art. 29 ust. 3 i 4” zastępuje się wyrazami „art. 29 ust. 2 i 3”;
- 2) uchyla się art. 48b.

Art. 7. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1608) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Polska Organizacja Turystyczna prowadzi gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego.”;

- 2) w art. 18 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Roczne sprawozdanie finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej zatwierdza właściwy minister.”;

- 3) art. 19 i art. 19a otrzymują brzmienie:

„Art. 19. Polska Organizacja Turystyczna może otrzymywać z budżetu państwa dotacje celowe na finansowanie zadań, o których mowa w art. 3.

Art. 19a. Polska Organizacja Turystyczna może otrzymywać z budżetu państwa dotacje celowe na finansowanie zadań wynikających z odrębnych przepisów.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 i 854) w art. 400q uchyla się ust. 5.

Art. 9. W ustawie z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1352) w art. 5 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przekazuje organom, o których mowa w ust. 5, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) w art. 8g uchyla się ust. 5.

Art. 11. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, 742, 858 i 863) w art. 108 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zmiany w planie Funduszu Pracy dokonywane na podstawie art. 29 ust. 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie mogą powodować zmniejszenia łącznej kwoty środków na finansowanie zadań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu w celu jej przeznaczenia na inne cele. Przepisy art. 29 ust. 13 pkt 1 i ust. 15 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1087) w art. 27 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Środki Funduszu przeznacza się również na finansowanie zadań wynikających z innych ustaw. Zmiany w planie Funduszu dokonywane na podstawie art. 29 ust. 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.⁵⁾) nie mogą powodować zmniejszenia łącznej kwoty środków na finansowanie zadań wynikających z ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w celu jej przeznaczenia na inne cele. Przepisy art. 29 ust. 13 pkt 1 i ust. 15 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 78) w art. 9 w ust. 3 wyraz „korekty” zastępuje się wyrazem „zmiany”.

Art. 14. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496) w art. 27:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. BGK przekazuje ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858 i

miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”;

- 2) uchyla się ust. 4.

Art. 15. W ustawie z dnia 25 marca 2011 r. o Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego (Dz. U. z 2023 r. poz. 96) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) finansowana z dotacji podmiotowej z budżetu państwa, przekazywanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków ujętych w części budżetowej, której jest dysponentem;”;
- 2) w art. 20 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dotacja podmiotowa z budżetu państwa, przekazywane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków ujętych w części budżetowej, której jest dysponentem;”.

Art. 16. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2022 r. poz. 1854) w art. 52 uchyla się ust. 2.

Art. 17. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1054, 1688 i 1693) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 43 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. KZN prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego.”;
- 2) w art. 44 uchyla się ust. 4.

Art. 18. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029) w art. 252 uchyla się ust. 5.

Art. 19. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 422:
 - a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 124 i 227.

„4a. BGK przekazuje ministrowi oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu Kredytów Studenckich, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”,

b) w ust. 5 w pkt 1 uchyla się lit. a;

2) w art. 422b:

a) w ust. 5 w pkt 1:

– uchyla się lit. a,

– lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) sprawozdanie z działalności, które zawiera w szczególności informacje o kwocie i liczbie udzielonych w poprzednim roku kredytów na studia medyczne oraz kwocie umorzonych w poprzednim roku kredytów na studia medyczne, oraz wyników FKSM za rok poprzedni,”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. BGK przekazuje ministrowi właściwemu do spraw zdrowia oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego FKSM, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”.

Art. 20. W ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296 i 863) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 9;

2) uchyla się art. 18a.

Art. 21. W ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2020 r. poz. 2098 oraz z 2023 r. poz. 1672) w art. 57 uchyla się ust. 4.

Art. 22. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki (Dz. U. z 2022 r. poz. 1409) w art. 15 w ust. 2:

1) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) przekazuje ministrowi oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególowości nie mniejszej niż wynikająca z tego planu;”;

2) uchyla się pkt 5.

Art. 23. W ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.⁷⁾) w art. 65:

1) ust. 23 otrzymuje brzmienie:

„23. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególowości nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”;

2) dodaje się ust. 44–48 w brzmieniu:

„44. Środki pochodzące z Funduszu podlegają zwrotowi do Funduszu w części, w jakiej zostały:

- 1) niewykorzystane – w terminie 15 dni od dnia określonego na wykonanie zadania;
- 2) pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem – w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia tych okoliczności.

45. Organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 44, jest właściwy wojewoda w zakresie

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020 r. poz. 695, 1086, 1262, 1478, 1747, 2157 i 2255, z 2021 r. poz. 1535 i 2368, z 2022 r. poz. 64, 202, 1561, 1692, 1730, 1967, 2127, 2236 i 2687, z 2023 r. poz. 295, 556, 803, 1641, 1785 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 834 i 859.

realizowanych przez niego zadań albo dysponent części budżetowej albo minister, o których mowa w ust. 3, 28 i 37, w zakresie realizowanych przez nich zadań.

46. Organem odwoławczym od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 44, wydanych przez wojewodę jest właściwy minister albo dysponent części budżetowej, o których mowa w ust. 3, 28 i 37. Od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 44, wydanych przez dysponenta części budżetowej przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do tego dysponenta.

47. W zakresie nieuregulowanym w ust. 44–46 do środków podlegających zwrotowi na podstawie ust. 44, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dotyczące zwrotu dotacji udzielanych z budżetu państwa.

48. Przepisów ust. 44-47 nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy regulują tryb i terminy zwrotu środków pochodzących z Funduszu.”.

Art. 24. W ustawie z dnia 1 października 2021 r. o rodzinnym kredycie mieszkaniowym i bezpiecznym kredycie 2% (Dz.U. z 2024 r. poz. 531) w art. 11:

1) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. BGK przekazuje ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”;

2) uchyla się ust. 9.

Art. 25. W ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248 i 834) w art. 42:

1) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje Ministrowi Obrony Narodowej oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a

następne narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”;

2) w ust. 7 uchyla się pkt 2.

Art. 26. W ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, 232, 834, 854 i 858) w art. 14 ust. 29 otrzymuje brzmienie:

„29. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego Funduszu, przy czym pierwsze sprawozdanie jest sporządzane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następnie narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności nie mniejszej niż wynikająca z tego planu.”.

Art. 27. W ustawie z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego (Dz. U. z 2024 r. poz. 264) w art. 18 uchyla się ust. 4.

Art. 28. W ustawie z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1641) uchyla się art. 10 i art. 11.

Art. 29. Do planów finansowych agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych i samorządowych osób prawnych na rok 2024 oraz do zmian tych planów, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 30. 1. Przepisy art. 21, art. 24, art. 29 oraz art. 30 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektów planów finansowych i planów finansowych agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych i samorządowych osób prawnych na rok 2025.

2. Przepisy:

1) art. 43 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektu planu finansowego i planu finansowego Krajowego Zasobu Nieruchomości,

- 2) art. 57 ustawy zmienianej w art. 21, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektu planu finansowego i planu finansowego Centrum Łukasiewicz,
 - 3) art. 18 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 27, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektu planu finansowego i planu finansowego Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego
- na rok 2025.

Art. 31. Do:

- 1) sprawozdań z realizacji planów finansowych za rok 2024, o których mowa w:
 - a) art. 33r ust. 7 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 5,
 - b) art. 27 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 14,
 - c) art. 422 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 19,
 - d) art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 22,
 - e) art. 65 ust. 23 ustawy zmienianej w art. 23,
 - f) art. 11 ust. 9 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 24,
 - g) art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 25,
 - h) art. 14 ust. 29 ustawy zmienianej w art. 26,
 - 2) sprawozdania z realizacji planu finansowego za trzeci i czwarty kwartał 2024 r., o którym mowa w art. 27 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 14,
 - 3) informacji o realizacji planu finansowego za trzeci i czwarty kwartał 2024 r., o którym mowa w:
 - a) art. 33r ust. 8 ustawy zmienianej w art. 5,
 - b) art. 5 ust. 4 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 9,
 - c) art. 422b ust. 6 ustawy zmienianej w art. 19,
 - d) art. 11 ust. 9 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 24,
 - 4) bilansu i rachunku zysków i strat za rok 2024, o którym mowa w art. 33r ust. 7 pkt 1 lit. b ustawy zmienianej w art. 5,
 - 5) sprawozdania z działalności oraz wyników za rok 2024, o których mowa w art. 422b ust. 5 pkt 1 lit. b ustawy zmienianej w art. 19
- stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 32. Przepis art. 18 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie po raz pierwszy do rocznego sprawozdania finansowego Polskiej Organizacji Turystycznej za 2024 r.

Art. 33. W przypadku zmiany ustawy budżetowej na rok 2024 do projektu ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok 2024 mają zastosowanie przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, oraz przepisy ustawy zmienianej w art. 28, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 34. Do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2024 dołącza się informację o wartości nieodpłatnie przekazanych w roku 2024 skarbowych papierów wartościowych przez jednostki lub organy, o których mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013).

Art. 35. Przepisy art. 112aa, art. 112ab, art. 112d, art. 122, art. 123 oraz art. 142 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektu ustawy budżetowej na rok 2025.

Art. 36. Przepis art. 182 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2025.

Art. 37. Na rok budżetowy 2025 do obliczenia kwoty wydatków WYD_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przyjmuje się:

- 1) kwotę wydatków WYD_{n-1}^* , o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, równą 1 724 188 910 tys. zł;
- 2) wielkość korekty kwoty wydatków K_n , o której mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, która wynosi 0.

Art. 38. Na rok budżetowy 2026 do obliczenia kwoty wydatków WYD_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przyjmuje się:

- 1) kwotę wydatków WYD_{n-1} , o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, obliczoną według wzoru:

$$WYD_{n-1} = (1\,724\,188\,910 \text{ tys. zł} - 24\,000\,000 \text{ tys. zł} + SPW_{2024}^W) * E_{2025}(DEF_{2025}) \\ * WPKB_{2025} + K_{2025} + E_{2025}(\Delta DD_{2025})$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

WYD_{n-1} – kwota wydatków określona w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2026 przedłożonego Sejmowi służąca do ustalenia kwoty wydatków WYD_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,

SPW_{2024}^W – wartość nominalna nieodpłatnie przekazanych w roku 2024 skarbowych papierów wartościowych przez jednostki lub organy, o których mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej wykazana w sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej na rok 2024,

$E_{2025}(DEF_{2025})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku 2025; jeżeli wskaźnik jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$WPKB_{2025}$ – wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych zawarty w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi z dokładnością do setnych części procentu,

$E_{2025}(\Delta DD_{2025})$ – suma wartości działań dyskrejonalnych, o których mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uwzględnionych w kwocie wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zawarta w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi,

K_{2025} – wielkość korekty kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zawarta w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi;

- 2) że relacja $\frac{DEF_{n-2}}{E_{n-1}(DEF_{n-2})}$, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wynosi 1.

Art. 39. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i mogą być zmieniane w tym okresie.

Art. 40. Przepisy art. 65 ust. 44–48 ustawy zmienianej w art. 23 stosuje się do finansowania lub dofinansowania ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 udzielonego od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 41. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza po raz pierwszy deflator, o którym mowa w art. 38b pkt 2a ustawy zmienianej w art. 1, za rok 2025 w terminie do dnia 16 kwietnia 2026 r.

Art. 42. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7 pkt 3 i art. 15 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

UZASADNIENIE

I. Cel ustawy

Ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1646) do polskiego systemu prawnego wprowadzono stabilizującą regułę wydatkową (SRW), która stanowiła implementację dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich.

W dniu 30 kwietnia 2024 r. wszedł w życie pakiet aktów prawnych reformujących unijne ramy zarządzania gospodarczego, w skład którego weszły:

1. dyrektywa Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniająca dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich,
2. rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu,
3. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97.

Reforma zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej zmodyfikowała wymagania dotyczące reguł fiskalnych. W efekcie wprowadzenia nowych regulacji na szczeblu Unii Europejskiej zachodzi potrzeba dostosowania SRW do wymogów i rozwiązań wynikających z prawa UE. Tym samym konieczne jest dostosowanie SRW, zawartej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), dalej „ustawa o finansach publicznych”, do unijnych reguł fiskalnych.

Zaproponowane w projekcie zmiany, podobnie jak poprzednie zmiany ustawy o finansach publicznych dotyczące SRW, mają na celu zwiększenie efektywności istniejącej reguły numerycznej, co służy prawidłowej realizacji celów dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich, która została wdrożona do polskiego systemu prawnego w roku 2013 ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646, z późn. zm.). Warto zauważyć, że zmiany wprowadzone w dyrektywie Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich przez dyrektywę Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniającą

dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich nie zmieniają wymogów dotyczących numerycznych reguł fiskalnych (rozdział IV Dyrektywy), dotyczą jedynie doprecyzowania lub uspoźnienia poprzednich rozwiązań i w efekcie nie wymagają transpozycji do polskiego systemu prawnego.

Zmiany wprowadzone w zakresie prawodawstwa UE, regulującego kwestie zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej, zbiegły się w czasie z wynikiem przeprowadzonego we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) przeglądu funkcjonowania SRW, będącego realizacją kamienia milowego A4G Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Zaproponowane zmiany uwzględniają więc także wnioski z tego przeglądu. Zmiany w SRW, stanowiące uwzględnienie wniosków z przeglądu z MFW, polegają między innymi na zmianie formuły reguły w celu zwiększenia spójności polskich ram fiskalnych z regułami unijnymi (rozszerzenie zakresu podmiotowego SRW, wprowadzenie korekty błędu prognozy dynamiki PKB i zmiana wskaźnika cen z CPI na deflator PKB, wprowadzenie znacznego spowolnienia gospodarczego jako samodzielnej przesłanki zawieszenia SRW).

Ponadto w projekcie ustawy realizuje się jeden z celów określonych w ramach drugiego kamienia milowego A2G „Wejście w życie nowelizacji ustawy o finansach publicznych opracowanej przez Ministerstwo Finansów, wdrażającej nowy system budżetowy, w tym nowy system klasyfikacyjny, nowy model zarządzania budżetem i przededefiniowane średniookresowe ramy budżetowe” określonego dla Reformy Systemu Budżetowego w KPO. Zaproponowane rozwiązania, tj. rozszerzenie zakresu podmiotowego SRW i zmiany w obszarze gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych (zarówno obecnie objętych jak i włączanych projektem do SRW), uwzględniają dotychczasowe krajowe doświadczenia oraz potrzebę zredefiniowania średniookresowych ram budżetowych w Polsce.

Projekt odpowiada także na wnioski pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli w zakresie funkcjonowania SRW zawarte w wystąpieniu pokontrolnym P/21/012: Opracowanie ustaw budżetowych na lata 2021–2022 oraz P/22/009: Opracowanie ustawy budżetowej na rok 2023. Dotyczyły one m.in. rozszerzenia zakresu podmiotowego SRW czy wyeliminowania z dochodów dyskrejonalnych, wpływających na poziom kwoty wydatków SRW obliczanej zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, działań dotyczących podmiotów, które nie są objęte SRW. Najwyższa Izba Kontroli zwracała w swoich wystąpieniach także zastrzeżenia odnośnie do nieodpłatnego przekazywania skarbowych papierów wartościowych zamiast dotacji z budżetu państwa (np. Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki

pieniężnej w 2022 r. nr ewid. 68/2023/P/23/001/KBF, nr ewid. 69/2023/P/23/002/KBF), wskazując, że taka praktyka pozwala omijać ograniczenia wydatkowe wynikające z SRW.

II. Szczegółowe zmiany

Rozszerzenie zakresu jednostek i organów objętych SRW

W projekcie ustawy zaproponowano rozszerzenie zakresu SRW o pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, których plany są załącznikami do ustawy budżetowej, a które nie są obecnie objęte zakresem SRW. W stosunku do obecnego zakresu podmiotowego zakres SRW zostanie zatem rozszerzony o:

1. agencje wykonawcze,
2. instytucje gospodarki budżetowej,
3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
4. państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

W warunkach ustawy budżetowej na rok 2024 oznacza to objęcie SRW łącznie ok. 90 jednostek.

Rozszerzenie zakresu SRW ma charakter uniwersalny (SRW rozszerzane jest o jednostki o określonej formie organizacyjno-prawnej, a nie imiennie wskazane jednostki). Utworzenie lub likwidacja jednostki w formie agencji wykonawczej, instytucji gospodarki budżetowej, czy państwowej osoby prawnej, o której mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, będzie skutkowała automatycznym dostosowywaniem zakresu SRW. Analogiczny mechanizm obowiązuje już w przypadku funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, czy państwowych funduszy celowych.

Proponowane zmiany nie zmieniają wcześniejszych założeń konstrukcyjnych reguły, lecz poprzez poszerzenie zakresu reguły, pozwalają na lepsze wypełnienie przez polską regułę wydatkową pierwotnych założeń, dotyczących jak najszerzego objęcia nią wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych przy jednoczesnym zachowaniu operacyjności reguły. Rozszerzenie mechanizmu automatycznego dostosowywania zakresu SRW do zmian w sektorze finansów publicznych o kolejną grupę jednostek (agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych) przyczyni się do zwiększenia jej skuteczności, transparentności i

efektywności zarządzania finansami publicznymi oraz wzmocnienia roli średniookresowego planowania budżetowego.

Warto podkreślić, że zakres SRW jest stopniowo rozszerzany. W kolejnych nowelizacjach rozszerzono zakres SRW o Bankowy Fundusz Gwarancyjny (rok 2015), państwowe fundusze celowe (rok 2021), Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (rok 2022). Działanie to jest zgodne z zaleceniami dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich, która nakazuje, aby regulami numerycznymi objęta była możliwie jak największą część sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz celem kamienia milowego A3G KPO. Jego zakładany efekt to objęcie zakresem SRW większej liczby jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych (państwowych funduszy celowych), umożliwiające zwiększenie transparentności i efektywności zarządzania finansami publicznymi. Kamień ten został zrealizowany w roku 2021 dzięki nowelizacji ustawy o finansach publicznych, rozszerzającej zakres SRW o państwowe fundusze celowe.

Po rozszerzeniu zakresu SRW, zgodnie z projektem ustawy, SRW objęte będą wszystkie jednostki sektora finansów publicznych, z wyłączeniem samorządowych zakładów budżetowych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, uczelni publicznych, Polskiej Akademii Nauk i tworzonych przez nią jednostek organizacyjnych, państwowych i samorządowych instytucji kultury oraz samorządowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych. Oznacza to, że poza SRW pozostaną te jednostki sektora finansów publicznych, które nie mają zdolności do generowania znacznych deficytów, lub te, których podstawowym źródłem dochodów są środki otrzymane od jednostek objętych SRW.

Zmiany w zakresie formuły SRW

Projekt przewiduje zmiany w formule SRW. Sama konstrukcja formuły SRW określonej w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie ulegnie zmianie. Zmianie ulegną natomiast niektóre jej parametry.

Zaproponowano następujące zmiany:

1. zastąpienie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) deflatorem produktu krajowego brutto,
2. zmianę w mechanizmie korekty (parametr K_n),
3. zmianę definicji działań dyskrejonalnych (parametr $E_n(\Delta DD_n)$),

4. wprowadzenie mechanizmu korekty błędu prognozy realnej dynamiki wzrostu PKB.

W formule SRW zastąpiono wskaźnik inflacji CPI deflatorem PKB. Zmiana ta ma na celu uspoźnienie SRW, stanowiącej implementację dyrektywy budżetowej UE, z regułami unijnymi po sfinalizowanej w roku 2024 reformie ram zarządzania gospodarczego UE¹. Operacjonalizację unijnych reguł fiskalnych stanowi wieloletnia ścieżka wydatków netto (ustalana, co do zasady, raz na cztery lata), która będzie bazować właśnie na prognozowanym na dany rok deflatorze PKB. Zatem użycie deflatora PKB w SRW będzie oddziaływać w kierunku zmniejszenia odchylenia od ścieżki wydatków netto zatwierdzonej przez Radę UE. Za użyciem deflatora PKB, zamiast wskaźnika CPI, przemawiają również argumenty ekonomiczne. Deflator PKB stanowi szeroki wskaźnik podstawowego rozwoju cen krajowych (w tym w sektorze publicznym) i charakteryzuje się historycznie mniejszą zmiennością niż CPI, co między innymi wynika z tego, że w mniejszym stopniu wpływają na niego ceny importu. Szczególnie ten ostatni aspekt w ostatnich latach następujących po sobie szoków gospodarczych stał się bardziej istotny w kontekście niestabilnych cen surowców.

Jednocześnie celem SRW jest stabilizacja wydatków objętych SRW w relacji do PKB. Przyjęcie deflatora PKB, zamiast CPI, będzie temu sprzyjało, gdyż wskaźnika CPI nie można utożsamiać z deflatorem PKB. W części podstawowej (po wyłączeniu korekty K_n i działań dyskrejonalnych) dynamika kwoty wydatków SRW równa będzie iloczynowi średniookresowej dynamiki wzrostu realnego PKB i deflatora PKB.

Dodatkowo, z uwagi na fakt, że formuła SRW zawiera prognozy rocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych, proponuje się wprowadzenie korekty *ex post* wymienionych wcześniej prognoz, mającej na celu dostosowanie kwoty wydatków do rzeczywistych odczytów rocznej dynamiki wartości PKB. Przykładowo, jeśli faktyczny odczyt rocznej dynamiki PKB okazałby się niższy od prognozowanego, to kwota wydatków zostałaby zawyżona. Z tego względu należy dokonać aktualizacji *ex post* kwoty wydatków, aby kwota

¹ Akty ustawodawcze reformujące unijne ramy zarządzania gospodarczego. Włączają one do prawa UE treść tytułu III „Pakt fiskalny” Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej z dnia 2 marca 2012 r., zgodnie z jego art. 16 i obejmują:

- 1) rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz. Urz. UE L 2024/1264 z 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>);
- 2) dyrektywę Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniającą dyrektywę Rady 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 2024/1265 z 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>);
- 3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

powróciła na ścieżkę wynikającą z reguły (w kategoriach realnych). W efekcie błędy prognoz dotyczące różnicy pomiędzy prognozowaną dynamiką wartości PKB a rzeczywistymi odczytami rocznej dynamiki PKB nie będą miały w średnim i długim okresie wpływu na limit wydatków w ujęciu płynnym. W wyniku błędu prognozy, może dochodzić bowiem do zawyżenia lub zaniżenia kwoty wydatków wynikającej z SRW w stosunku do wartości jakie powinny być osiągnięte w rzeczywistości. Błędy te, z uwagi na brak mechanizmu korekty błędu prognozy, nie mają charakteru przejściowego i mogą się kumulować w czasie. Wprowadzenie mechanizmu korekty błędu prognozy także w zakresie PKB uspołni rozwiązanie w zakresie traktowania błędów prognoz oraz przyczyni się do zwiększenia skuteczności SRW.

Warto zauważyć, iż obecnie analogiczny mechanizm korekty błędów prognozy istnieje w zakresie CPI. Po zmianie w algorytmie SRW wskaźnika z CPI na deflator PKB mechanizm korekty zostanie odpowiednio zmodyfikowany (CPI zostanie zastąpiona deflatorem).

Wprowadzone zmiany spowodują, że kwota wydatków SRW w średnim i długim okresie nie będzie obciążona błędami prognoz (zarówno komponent realny, jak i nominalny formuły zawierający prognozy będzie korygowany tak, aby odzwierciedlał rzeczywiste wykonanie).

Jednocześnie wprowadzenie mechanizmu korekty błędu prognozy obejmującego zarówno realne tempo PKB, jak i deflator PKB sprzyja realizacji postanowień dyrektywy Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniającej dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich, która stanowi, że „Państwa członkowskie zapewniają, aby podstawą rocznego i wieloletniego planowania budżetowego były realistyczne prognozy makroekonomiczne i budżetowe sporządzone w oparciu o najaktualniejsze informacje. Podstawą planowania budżetowego jest najbardziej prawdopodobny scenariusz makrofiskalny lub ostrożniejszy scenariusz”. Mechanizm korekty błędu prognozy (który po zmianie/rozszerzeniu będzie obejmował wszystkie prognozowane parametry, tj. realną dynamikę PKB, jak i deflator PKB) zmniejszy wpływ odchyłeń oszacowań prognozowanych parametrów od wartości wykonanych parametrów, a tym samym przyczyni się do zmniejszenia wpływu błędów prognoz na kwotę wydatków SRW.

Ponadto, wprowadzone zostaną zmiany w definicji działań dyskrecyjnych (składnik $E_n(\Delta DD_n)$ we wzorze określającym poziom kwoty wyznaczanej przez SRW (art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych). Zmiany te polegają na zawężeniu ich zakresu podmiotowego – na poziom kwoty wydatków SRW wpływ będą miały tylko te działania, które mają wpływ na dochody z tytułu podatków lub składek według ESA jednostek i organów objętych SRW. Jednocześnie rozszerzony zostanie zakres transakcyjny. Będą to działania mające wpływ na

poziom dochodów z tytułu podatków lub składek, które nie będą tylko działaniami legislacyjnymi w podatkach i składkach. Ponadto wpływ na wartość składnika $E_n(\Delta DD_n)$ będą miały takie działania, jak skutki zwiększenia efektywności KAS, przejawiające się istotnym zwiększeniem dochodów z tytułu podatków.

Aktualnie uwzględnia się w tym elemencie prognozowaną wartość ogółem działań dyskrejonalnych, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych, w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej. Intencją projektodawcy jest, aby w składniku $E_n(\Delta DD_n)$ uwzględniane były nie tylko działania legislacyjne (np. zmiana stawek podatkowych ustawą), ale też działania pozalegisacyjne (np. zmiany efektywnościowe oraz efekty wynikające z aktualnego brzmienia przepisów) pod warunkiem, że mają one trwały wpływ na poziom dochodów jednostek i organów objętych SRW z tytułu podatków i składek według ESA.

Jednocześnie nastąpi zawężenie podmiotowe. Wpływ na kwotę wydatków SRW będą miały tylko te działania dyskrejonalne, które wpływają na dochody jednostek lub organów objętych SRW. W wyniku wprowadzonych zmian wzrost wydatków jednostek i organów objętych SRW ponad poziom wynikający ze wskaźników makroekonomicznych i mechanizmu korekty będzie możliwy jedynie poprzez podjęcie działań dyskrejonalnych mających wpływ na dochody z tytułu podatków i składek według ESA tych jednostek. Działania dyskrejonalne po stronie dochodowej, które nie oddziałują na stronę dochodową jednostek objętych SRW, nie będą w wyniku wprowadzonych zmian wpływać na poziom kwoty wydatków SRW.

Zmiana ta uwzględnia wnioski Najwyższej Izby Kontroli. W wystąpieniach pokontrolnych w zakresie wykonania ustawy budżetowej Najwyższa Izba Kontroli wskazywała na konieczność uspoijnienia transakcji mających wpływ na poziom kwoty wydatków SRW z zakresem SRW. Jako przykład wskazywano dochody z tytułu opłaty mocowej (podatku w rozumieniu ESA2010), które w obecnym stanie prawnym mają wpływ na poziom kwoty wydatków SRW (gdyż opłata mocowa uwzględniana jest w działaniach dyskrejonalnych, o których mowa w art. 112aa ust 1 ustawy o finansach publicznych w obecnym brzmieniu), mimo iż nie jest dochodem jednostki objętej SRW.

W związku ze zmianą definicji parametru $E_n(\Delta DD_n)$ oraz ustaleniem nowej kwoty startowej dla ustalenia kwoty wydatków SRW w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 (WYD₂₀₂₄) w

projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 i lata kolejne w parametrze $E_n(\Delta DD_n)$ będą uwzględniane wyłącznie działania dyskrecyjne zgodnie z definicją zawartą w art.112aa ustawy o finansach publicznych (w brzmieniu nadanym niniejszym projektem), które mają skutki finansowe w wysokości powyżej 0,03% PKB w roku 2025 lub później. Aktualizacji będą podlegać tylko działania, które były uwzględnione w kwocie wydatków SRW poprzez składnik $E_n(\Delta DD_n)$ nie wcześniej niż w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025.

Jednocześnie zdecydowano się wprowadzić podobne rozwiązania dotyczące zakresu podmiotowego działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów mających wpływ na poziom limitu ustalanego w ramach SRW. Zgodnie z proponowaną zmianą nie będą to wszystkie działania jednorazowe i tymczasowe po stronie dochodów (jak obecnie), a jedynie działania, które wpływają na dochody jednostek i organów objętych SRW.

Zmiany transakcyjne

Wyłączenie współfinansowania z SRW

Według obowiązujących regulacji kwotą wydatków SRW nie są objęte wydatki budżetu środków europejskich oraz wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, tj. środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Wydatki finansowane z tych środków, w związku z konwencją obowiązującą przy opracowywaniu statystyk według metodyki unijnej (ESA 2010), są neutralne dla wyniku sektora finansów publicznych (metodyka ESA2010).

W dniu 30 kwietnia br. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97. W motywie 13 tego rozporządzenia wskazano „Aby uprościć unijne ramy budżetowe i poprawić przejrzystość, jednolity wskaźnik operacyjny oparty na stabilności długu powinien służyć jako podstawa ustalania ścieżki wydatków i prowadzenia rocznego nadzoru finansów publicznych dla każdego państwa członkowskiego. Ten jednolity wskaźnik operacyjny powinien opierać się na wydatkach pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych, tj.: na wydatkach publicznych po skorygowaniu o wydatki z tytułu kosztów obsługi długu, działania dyskrecyjne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie

programów finansowanych przez Unię oraz elementy cykliczne wydatków na zasiłki dla bezrobotnych.”.

Zgodnie z nowymi regulacjami UE, państwa członkowskie będą opracowywać plany średniookresowe. Najważniejszym elementem tych planów będą ścieżki wydatków netto, których celem będzie zapewnienie bezpieczeństwa finansów publicznych, tj. ograniczenie w określonym horyzoncie deficytu do poziomu poniżej 3% PKB i odpowiednią redukcję długu lub utrzymanie deficytu i długu poniżej wartości referencyjnych (odpowiednio 3% dla deficytu i 60% PKB dla długu). Tempo to będzie wiążące dla wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresie planu budżetowo-strukturalnego.

Mając powyższe na uwadze, zdecydowano się rozszerzyć katalog przedmiotowy wydatków, które nie są wliczane do wydatków jednostek objętych SRW przy ustalaniu kwoty wydatków objętych SRW, o wydatki na współfinansowanie projektów finansowanych ze środków bezzwrotnej pomocy UE. Dodatkowo doprecyzowano, że do wydatków SRW nie wlicza się spłat wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, stanowiących rozchody zgodnie z art. 6 ustawy o finansach publicznych.

Oznacza to, że do wydatków SRW nie będą wliczane:

1. wydatki budżetu środków europejskich,
2. wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6 ustawy o finansach publicznych,
3. wydatki na realizację programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
4. wydatki na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych,
5. przepływy finansowe między organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, z tytułu dotacji i subwencji,
6. przepływy finansowe między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
7. spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.

Objęcie SRW skarbowych papierów wartościowych przekazywanych nieodpłatnie przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych (zrównanie takiego przekazania z wydatkiem w ramach SRW)

W projekcie ustawy zaproponowano zmianę sposobu traktowania skarbowych papierów wartościowych (spw) przekazywanych nieodpłatnie przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych na potrzeby ustalenia kwoty wydatków SRW. Przekazywanie spw stosowane często jako ominięcie limitu wydatków powoduje obniżenie wielkości wydatków budżetu państwa lub wykreowanie przestrzeni na dodatkowe wydatki.

Z tego powodu zdecydowano się, na potrzeby SRW, zrównać nieodpłatne przekazanie spw przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych z wydatkiem. Proponowane rozwiązanie nie ma wpływu na sposób ujmowania tego typu operacji w planach finansowych jednostek objętych SRW.

Ustalając wydatki jednostki na potrzeby ustalenia kwoty SRW, z wydatków jednostki (w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych) eliminowane będą wydatki:

1. budżetu środków europejskich,
2. na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6 ustawy o finansach publicznych,
3. na realizację programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
4. na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych

oraz dodawane będą do nich według wartości nominalnej skarbowe papiery wartościowe nieodpłatnie przekazane jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Nieodpłatne przekazanie spw przez jednostki objęte SRW jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych będą polegały na konsolidacji w ramach SRW (takie przekazanie będzie bowiem traktowane analogicznie jak dotacja). Oznacza to, że nieodpłatne przekazanie spw przez jedną jednostkę objętą SRW innej jednostce objętej SRW nie będzie miało wpływu na poziom kwoty wydatków SRW. Przestrzeń wydatkową wyznaczaną przez SRW będą zmniejszały zatem tylko te nieodpłatnie przekazane przez jednostki objęte SRW

skarbowe papiery wartościowe, które zostały przekazane tym jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych, które nie są objęte SRW.

Zmiana te realizuje zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli, która w „Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 roku” (nr ewid. 68/2023/P/23/001/KBF; nr ewid. 69/2023/P/23/002/KBF) stwierdziła:

„Do czynników ograniczających poprawne działanie stabilizującej reguły wydatkowej zaliczyć należy również przekazywanie do jednostek nieobjętych regułą wydatkową środków w formie skarbowych papierów wartościowych, co pozwalało ominąć ograniczenia wydatkowe nałożone tą regułą.” (str. 45) czy też

„Za nieprawidłowe działanie zostało uznane także dofinansowanie wybranych podmiotów w formie nieodpłatnego przekazania obligacji skarbowych. Operacje te powinny mieć charakter działań incydentalnych, a w rzeczywistości, z uwagi na ich skalę oraz regularność, stały się rozwiązaniami systemowymi.” (str. 233).

Ponadto zaproponowane zmiany mają przeciwdziałać temu niepożądanemu z punktu widzenia przejrzystości finansów publicznych i skuteczności SRW zjawisku, jakim jest nieodpłatne przekazywanie SPW zamiast dotacji.

Wyłączenie spłaty ze środków budżetu państwa wybranych zobowiązań innych jednostek z SRW

W projekcie zaproponowano wyłączenie z ograniczeń wynikających z SRW wydatków budżetu państwa z tytułu przekazania innym jednostkom niż jednostki objęte SRW środków finansowych z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa zaciągniętych w okresie pomiędzy dniem 14 marca 2020 r. a dniem 30 czerwca 2023 r. lub wydatków budżetu państwa związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami zobowiązań zaciągniętych przez jednostki innych niż jednostki objęte SRW pomiędzy dniem 14 marca 2020 r. a dniem 30 czerwca 2023 r.

Zaproponowany zakres dat jest spójny z obowiązywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii/stanu zagrożenia epidemicznego.

Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 wprowadzono w dniu:

1. 14 marca 2020 r. – stan zagrożenia epidemicznego²,
2. 20 marca 2020 r. – stan epidemii³ (zastąpił on stan zagrożenia epidemicznego),
3. 16 maja 2022 r. – stan zagrożenia epidemicznego⁴ (zastąpił on stan epidemii).

Z dniem 1 lipca 2023 r. na terenie Polski zniesiono stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2⁵.

W okresie pandemii podjęto działania, których celem było ograniczenie społecznych i ekonomicznych skutków pandemii COVID-19. Działania te były finansowane m.in. poprzez emisje obligacji objętych gwarancjami Skarbu Państwa (np. finansowanie Tarcz Finansowych PFR). Gwarancjami Skarbu Państwa objęte są także obligacje wyemitowane przez BGK na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i Funduszu Pomocy. Fundusze te nie mają wystarczających źródeł własnych przychodów, aby samodzielnie dokonać spłaty wyemitowanych obligacji. Spłata ta będzie musiała być sfinansowana albo ze środków otrzymanych przez te jednostki z budżetu państwa, albo być dokonana bezpośrednio przez budżet państwa. Objęcie operacji spłaty zobowiązań innych jednostek bezpośrednio ze środków budżetu państwa ograniczeniami wynikającymi z SRW w sposób statystyczny zaniża przestrzeń wydatkową wynikającą z SRW. Przekazanie środków z budżetu państwa innej jednostce objętej SRW na spłatę jej zobowiązań jest neutralne dla przestrzeni wydatkowej wynikającej z SRW, gdyż przepływy się skonsoliduje (wydatek budżet państwa i dochód jednostki objętej SRW). W przypadku bezpośredniej spłaty zobowiązań tej jednostki przez budżet państwa operacja ta ma negatywny na przestrzeń wydatkową. Na poziomie SRW jako całości, operacja ta ma takie samo znaczenie ekonomiczne. Rozwiązanie to będzie jednocześnie spójne z zastosowaniem w trakcie epidemii COVID klauzul wyjścia z reguł fiskalnych (zarówno w Polsce, jak i w UE). Zaciągnięte zobowiązania zostały przeznaczone na finansowanie zadań w okresie obowiązywania ogólnej klauzuli wyjścia (GEC). W latach 2020–2023 Komisja Europejska wprowadziła bowiem ogólną klauzulę wyjścia, umożliwiającą zawieszenie unijnych reguł fiskalnych oraz dającą większą elastyczność państwom członkowskim w reagowaniu na pojawiające się szoki. Wprowadzona zmiana uspołeczni sposób

² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 433).

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491, z późn. zm.).

⁴ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 1028).

⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 1118).

wpływu tych wydatków na przestrzeń wydatkową wynikającą z SRW z generalną klauzulą wyjścia stosowaną w UE w latach 2020–2023.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami przekazanie środków z budżetu państwa na spłatę zobowiązań innej jednostki traktowane jest jako wydatek budżetu państwa, analogicznie traktowane są wypłaty z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, które klasyfikowane są one jako wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa⁶.

Dokonanie spłaty zobowiązania wyemitowanego przez inny podmiot jest wydatkiem podmiotu przekazującego środki temu innemu podmiotowi na spłatę wyemitowanego lub zaciągniętego zobowiązania. W przypadku gdy spłaty kapitału dokonuje podmiot zaciągający zobowiązanie, operacja taka jest jego rozchodem wg ustawy o finansach publicznych, natomiast dla innych jednostek jest zmniejszeniem zobowiązań. W ustawie dokonano dookreślenia, że wydatki na spłaty nominalnych wartości instrumentów dłużnych nie są zaliczane do wydatków na potrzeby obliczania SRW.

Projekt przewiduje przeniesienie rozwiązania funkcjonującego w skali mikro (na poziomie poszczególnych jednostek), na poziom makro (na poziom jednostek i organów objętych SRW, traktowanych jako całość). Z punktu widzenia sektora instytucji rządowych i samorządowych jako całości nie jest istotne jaka jednostka tego sektora dokonuje spłaty zobowiązania. Zasadą jest, że prezentując dane dotyczące sektora instytucji rządowych i samorządowych, dokonuje się ich konsolidacji, czyli eliminacji przepływów pomiędzy jednostkami tego sektora (dochody, wydatki), oraz wzajemnych zobowiązań między jednostkami tego sektora (dług).

Z powyższych względów, ujednolicając podejście ekonomiczne, planuje się wprowadzić rozwiązanie, aby spłata przez budżet państwa zobowiązań zaciągniętych przez inne jednostki niż jednostki objęte SRW pomiędzy dniem 14 marca 2020 r. a dniem 30 czerwca 2023 r. objętych gwarancjami i poręczeniami Skarbu Państwa nie była objęta SRW.

Kwota startowa

Zmiana zakresu podmiotowego SRW oraz zmiana zakresu operacji uwzględnianych w kwocie wydatków SRW (zrównanie z wydatkami nieodpłatnego przekazania spw przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rozszerzenie wyłączeń o współfinansowanie wydatków finansowanych ze środków

⁶ Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa obejmują w szczególności wydatki budżetu państwa z tytułu oprocentowania i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych, oprocentowania zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wypłat związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami, a także koszty związane z emisją skarbowych papierów wartościowych.

z bezzwrotnej pomocy UE) skutkuje koniecznością skorygowania kwoty startowej wydatków stanowiącej podstawę ustalenia kwoty wydatków SRW na rok 2025.

Proponuje się, aby kwota startowa stanowiąca podstawę ustalenia kwoty wydatków SRW na rok 2025, tj. kwota oznaczona symbolem WYD_{n-1}^* we wzorze określonym w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wyniosła 1 724 188 910 tys. zł.

Ustalając tę wartość, za punkt wyjścia przyjęto kwotę wydatków SRW określoną w ustawie budżetowej na rok 2024 w wysokości 1 703 995 918 tys. zł. Wartość tę skorygowano o maksymalną wartość nominalną skarbowych papierów wartościowych planowanych, w ustawie budżetowej na rok 2024, do nieodpłatnego przekazania, tj. zwiększenie o 24 mld zł oraz o zaplanowane w planach finansowych jednostek i organów objętych SRW wydatki na współfinansowanie wydatków finansowanych ze środków z bezzwrotnej pomocy UE (pomniejszenie) i skutki netto rozszerzenia zakresu SRW (planowane w ustawie budżetowej na rok 2024 wydatki agencji wykonawczych, ZUS, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych innych niż NFOŚiGW).

Obecna szczegółowość planów finansowych większości jednostek, o które rozszerzany jest zakres podmiotowy SRW, nie pozwala na pełną identyfikację wartości wydatków finansowanych ze środków z UE i współfinansowanie tych wydatków. Wydatki te są ujmowane w szerszych agregatach, np. wydatki majątkowe.

W związku z brakiem możliwości uzyskania pełnej informacji w zakresie wysokości wydatków na współfinansowanie ujętych w planach finansowych na rok 2024 jednostek objętych zgodnie z projektem SRW wpływ ten został oszacowany, ograniczając się do największych jednostek (budżet państwa, jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, Funduszu Pracy, PFRON oraz NFZ). Skonsolidowaną wartość współfinansowania tych jednostek w warunkach ustalania kwoty wydatków na rok 2024 oszacowano na 15,4 mld zł.

Mając na uwadze, że startowa kwota wydatków SRW w momencie wprowadzania reguły stanowiła sumę wydatków objętych nią jednostek/podmiotów (po skonsolidowaniu), rozszerzając zakres jednostek objętych SRW, należy dokonać odpowiedniego zwiększenia kwoty wydatków SRW w taki sposób, aby rozszerzenie zakresu było neutralne z punktu widzenia poziomu finansowania zadań realizowanych przez jednostki i organy objęte SRW.

Włączenie do zakresu SRW agencji wykonawczych, ZUS, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach

publicznych, innych niż NFOŚiGW wiąże się z koniecznością skorygowania kwoty wydatków SRW. Skutek rozszerzenia został oszacowany na podstawie planów finansowych na rok 2024 przekazanych do Ministerstwa Finansów na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2024 (z wydatków ogółem jednostek, o które rozszerzamy zakres SRW, wyłączone wydatki⁷, które nie są uwzględniane przy obliczaniu kwoty wydatków SRW oraz po wyeliminowaniu transferów pomiędzy jednostkami, o które poszerzany jest zakres SRW, lub pomiędzy tymi jednostkami a jednostkami i organami objętymi obecnie SRW).

Dla ustalenia kwoty wydatków SRW w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 przyjęto korektę K_n w wysokości 0. Wynika to z faktu, że projekt ustawy budżetowej na rok 2025 będzie opracowywany w okresie „przejściowym”, tj. w okresie wdrażania nowych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie zarządzania budżetowego. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 państwa członkowskie przedkładają swoje krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne do dnia 20 września 2024 r. (istnieje możliwość przedłużenia tego terminu). Plany te opracowywane będą po raz pierwszy w roku 2024. Oznacza to, że w terminie umożliwiającym uwzględnienie zaleceń Rady UE w projekcie budżetu państwa nie będzie znana zatwierdzona przez Radę UE ścieżka wydatków netto. Należy pamiętać, że plan budżetowo-strukturalny nie ma – w przeciwieństwie do ustawy budżetowej charakteru jednorocznego. Stąd jego realizacja i wdrażanie odpowiednich działań będzie odbywało się w całym jego horyzoncie, co oznacza, że w projekcie ustawy budżetowej (na każdy kolejny rok) nie muszą być określone wszystkie działania, które w zależności od kształtowania się wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych będą wdrażane w kolejnych latach.

Inne zmiany

W projekcie proponuje się także zmiany o charakterze technicznym i doprecyzowującym:

1. W związku ze zmianą algorytmu ustalania kwoty wydatków w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj. zastąpienia średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) deflatorem PKB i wprowadzeniem mechanizmu korekty błędu prognozy PKB, zachodzi konieczność zapewnienia źródła danych odnośnie do zrealizowanych w roku poprzedzającym o dwa lata rok, na który obliczana jest kwota

⁷ Wyjątek stanowiły wydatki na współfinansowanie.

wydatków. Dlatego, zgodnie z projektem, nałożony zostanie na Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego obowiązek ogłaszania, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 16 kwietnia deflatora produktu krajowego brutto za rok poprzedzający o dwa lata rok budżetowy oraz dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata. Po raz pierwszy przepis dotyczący deflatora PKB będzie praktycznie mógł być zastosowany do projektu ustawy budżetowej na rok 2027.

2. Jednocześnie proponuje się uchylenie przepisu nakładającego na Prezesa GUS obowiązek ogłaszania w terminie do dnia 16 kwietnia wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych podawanego do wiadomości publicznej zgodnie z art. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską za ostatnie cztery lata, w związku ze zmianą mechanizmu korekty SRW. Do nowelizacji z roku 2023⁸ jednym z parametrów aktywacji mechanizmu korekty kwoty SRW był wynik nominalny sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB lub skumulowane odchylenie wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB od MTO⁹. Aktualnie mechanizm korekty (określony w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych) nie używa tych wskaźników do oceny czy należy czy też nie aktywować korektę kwoty SRW.
3. Zaktualizowano terminologię w zakresie publikowanych wskaźników makroekonomicznych w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej. Poprawki mają charakter definicyjny (termin „konsumpcja zbiorowa” proponuje się zastąpić terminem „konsumpcja publiczna”) lub redakcyjny („eksport netto” zamiast „wielkość eksportu netto”, nakłady brutto na środki trwałe są składnikiem popytu krajowego – dokonano także zmian w zakresie składowych PKB zamieszczanych w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej (przeniesienie pozycji „nakłady brutto na środki trwałe: z samodzielnego tiret do pozycji składowej popytu krajowego)).

⁸ Zmiany w mechanizmie korekty wprowadzono ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1641).

⁹ średniookresowego celu budżetowego określonego w Programie Konwergencji opracowanym zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych.

Klauzula wyjścia

Jednym z wniosków z przeglądu SRW, jaki został przeprowadzony na przełomie 2023 i 2024 roku we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW), było zmodyfikowanie warunków, których spełnienie determinuje czasowe zawieszenie stosowania SRW (zawieszenie reguły wydatkowej). Przegląd ten był jednym z kamieni milowych A4G KPO.

Obecnie, aby zastosować klauzulę wyjścia (zawieszenie stosowania SRW) wprowadzenie jednego ze stanów nadzwyczajnych musi być połączone ze znacznym spowolnieniem gospodarczym. Proponowane zmiany polegają, zgodnie z zaleceniem MFW, na uniezależnieniu zastosowania klauzuli wyjścia w przypadku znacznego spowolnienia gospodarczego od konieczności współistnienia innych czynników (wystąpienie jednego ze stanów nadzwyczajnych). Po zmianie, zawieszenie stosowania SRW będzie możliwe w momencie wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych lub w przypadku znacznego spowolnienia gospodarczego. Przy czym nowelizacja nie przewiduje zmiany ekonomicznej definicji znacznego spowolnienia gospodarczego ani nie zmienia katalogu stanów nadzwyczajnych¹⁰. Znaczne spowolnienie gospodarcze będzie nadal oznaczać, że prognozowana na rok budżetowy roczna dynamika wartości PKB w cenach stałych jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej wartości PKB w cenach stałych określonego w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok poprzedzający zawieszenie stosowania SRW.

Wprowadzone rozwiązanie pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacjach kryzysowych, przy zachowaniu stabilności finansów publicznych.

Korekta K_n

W związku z wprowadzonymi zmianami w klauzuli wyjścia (zawieszenie stosowania SRW) zachodzi konieczność wprowadzenia zmian w zakresie warunków uruchamiających odpowiednią wielkość korekty kwoty wydatków K_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Obecnie poziom korekty uzależniony był od prognozowanego przez Komisję Europejską poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych

¹⁰ Stanami tymi na potrzeby SRW są:

- wprowadzenie stanu wojennego,
- wprowadzenie stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wprowadzenie stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ogłoszenie stanu epidemii na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

na rok budżetowy (n) i rok poprzedzający rok budżetowy (rok n-1) (warunek przekroczenia przez dług lub deficyt sektora instytucji rządowych wartości referencyjnych odpowiednio 60% PKB i 3% PKB), oraz prognozowanej na rok budżetowy rocznej dynamiki wartości PKB w cenach stałych (niespełniony warunek złych czasów).

W związku z proponowanymi zmianami w klauzuli wyjścia, które polegają na uznaniu znacznego spowolnienia gospodarczego za wystarczający (i samodzielny) warunek aktywacji klauzuli wyjścia (zawieszenia SRW), zaszła konieczność modyfikacji warunków aktywacji korekty na określonym poziomie.

Po zmianie standardowa wielkość korekty nie będzie uzależniona od warunków ekonomicznych (dynamiki wzrostu realnego PKB). Wysokość standardowej korekty (0; 0,5% PKB) będzie uzależniona wyłącznie od prognozowanego przez Komisję Europejską poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Zgodnie z propozycją standardowa wielkość korekty kwoty wydatków K_n wynosić będzie 0. Jednak wielkość korekty kwoty wydatków K_n nie będzie mogła być wyższa niż minus 0,5% PKB planowanego na rok budżetowy w przypadku gdy najbardziej aktualne prognozy Komisji Europejskiej przewidują, że:

- a) wartość relacji wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych, w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do produktu krajowego brutto w roku poprzedzającym rok budżetowy (roku n-1) lub roku budżetowym (roku n) jest niższa niż -3%, lub
- b) wartość relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do produktu krajowego brutto w roku poprzedzającym rok budżetowy (roku n-1) lub roku budżetowym (roku n) jest wyższa niż 60%.

W przypadku zatwierdzenia przez Radę Unii Europejskiej ścieżki wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, nie będzie stosowana standardowa wielkość korekty kwoty wydatków K_n określona w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych (0 lub 0,5% PKB), lecz korekta K_n będzie odpowiadała

wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w tym rozporządzeniu.

Dodatkowo wprowadzono możliwość zastosowania innej korekty K_n niż standardowa wielkość korekty (art. 112aa ust 4 ustawy o finansach publicznych) czy odpowiadająca wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263, jeżeli będzie to wynikało z zaleceń Rady Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 121 ust. 2 lub 4 lub art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Zaproponowane rozwiązanie na celu zapewnienie zgodności polityki fiskalnej z regułami UE i zobowiązaniami traktatowymi Polski.

Korekta wydatków 2026

W 2025 r. będzie znana rzeczywista wartość nominalna nieodpłatnie przekazanych przez jednostki i organy objęte SRW skarbowych papierów wartościowych jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2024 r. Ponieważ, ustalając kwotę wydatków SRW na rok 2025, w kwocie startowej stanowiącej podstawę do jej ustalenia przyjęto planowaną w ustawie budżetowej na rok 2024 wartość nominalną nieodpłatnie przekazanych skarbowych papierów wartościowych, zdecydowano się zweryfikować tę wartość w kwocie startowej stanowiącej podstawę ustalenia kwoty wydatków na rok 2026.

Kwota wydatków na rok 2026 zostanie ustalona według wzoru (wartość w tys. zł):

$$WYD_{n-1} = (1\,724\,188\,910 - 24\,000\,000 + SPW_{2024}^W) * E_{2025}(DEF_{2025}) \\ * WPKB_{2025} + K_{2025} + E_{2025}(\Delta DD_{2025})$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

WYD_{n-1} – kwota wydatków określona w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2026 przedłożonego Sejmowi służąca do ustalenia kwoty wydatków WYD_n , o której mowa w art. 112aa ust. 1 o finansach publicznych,

SPW_{2024}^W – wartość nominalna nieodpłatnie przekazanych skarbowych papierów wartościowych przez jednostki lub organy, objęte SRW jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej w roku 2024 wykazana w sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej na rok 2024,

$E_{2025}^{DEF}(DEF_{2025})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku 2025; jeżeli wskaźnik jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1,

$WPKB_{2025}$ – wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych zawarty w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi z dokładnością do setnych części procentu,

$E_{2025}(ADD_{2025})$ – suma wartości działań dyskrejonalnych, o których mowa w art. 112aa ust. 1 o finansach publicznych, uwzględnionych w kwocie wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zawarta w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi,

K_{2025} – wielkość korekty kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach, w brzmieniu nadanym niniejszą projektem, zawarta w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok 2025 przedłożonego Sejmowi.

Oznacza to, że podstawa ustalenia kwoty wydatków SRW na rok 2026 będzie ustalona według tych samych parametrów, jakie zostaną zastosowane dla ustalenia kwoty wydatków SRW w ustawie budżetowej na rok 2025, tj. wartości działań dyskrejonalnych, kwoty korekty ($K_n=0$), wartości delatora PKB, wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych. Jedyna zmiana będzie polegała na zaktualizowaniu kwoty startowej stanowiącej podstawę ustalenia kwoty wydatków SRW na rok 2025 o wartość różnicy pomiędzy planowaną a faktycznie wykonaną wartością nominalną nieodpłatnie przekazanych skarbowych papierów wartościowych przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

W przypadku nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2025 kwota korekty K_n może być inna niż 0. Na etapie nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2025 może być już znana zatwierdzona ścieżka wydatków netto lub rekomendacje Rady UE (proponowany art. 112ab ustawy o finansach publicznych dopuszcza w takiej sytuacji zastosowanie innej niż standardowa (art. 112aa ust. 4) wartość korekty K_n).

Zmiany w obszarze gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych

Zmiana brzmienia art. 21

Z uwagi na wprowadzenie wielu zmian w tym przepisie i jego przemodelowanie zdecydowano o nadaniu art. 21 nowego brzmienia.

Zaproponowano zmiany:

- we wprowadzeniu do wyliczenia w ust. 1 – wskazując, że roczny plan finansowy będący podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej obejmuje „w szczególności” wymienione pozycje. Przepis ma na celu określenie obligatoryjnych dla wszystkich jednostek elementów planu, wskazując jednocześnie, że zawartość planu finansowego agencji nie stanowi katalogu zamkniętego – tj. plan może obejmować również inne pozycje niż wymienione w tym przepisie. Należy mieć na względzie, iż obecnie plany finansowe w układzie kasowym (tj. ujęcie w terminach zapłaty) prezentowane są w załącznikach do ustawy budżetowej przez agencje wykonawcze i państwowe fundusze celowe. Projekt ustawy rozszerza taki układ planu finansowego także na instytucje gospodarki budżetowej oraz państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14. Wprowadzana zmiana ma związek z rozszerzeniem zakresu SRW, do monitorowania której niezbędne jest dysponowanie najbardziej aktualnymi danymi dotyczącymi układu kasowego. W związku z tym zaproponowano także stosowne zmiany dotyczące sprawozdawczości wszystkich tych jednostek. Zagadnienie dotyczące obligatoryjnej zawartości przyjmowanego dla danego roku planu finansowego zostało uregulowane w ustawie, natomiast szczegółowy zakres niezbędnych informacji gromadzonych na etapie planowania budżetowego w tym dotyczących układu kasowego uregulowany jest w tzw. „notcie budżetowej” – rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej. Nie ulega zatem zmianom zakres i sposób zbierania danych dotyczących projektów wszystkich planów finansowych – już obecnie na podstawie tzw. noty budżetowej wszystkie jednostki sporządzają projekty planów finansowych także w układzie kasowym.
- Analogiczne rozwiązania zawarto w odniesieniu do planów: instytucji gospodarki budżetowej (art. 24 ust. 1), państwowych funduszy celowych (art. 29 ust. 6) oraz państwowych i samorządowych osób prawnych (art. 30 ust. 2),
- w części wspólnej w ust. 1 w pkt 3 doprecyzowano zastosowany termin: „wynagrodzeń” i zaproponowano dodanie sformułowania „uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy”,
 - w ust. 4 określono, że w planach finansowych agencji wykonawczych mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków w trakcie roku budżetowego (tj. mogą dotyczyć wyłącznie bieżącego roku budżetowego). Mogą to być zmiany polegające na przesunięciach pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach łącznych kwot przychodów, kosztów, dochodów lub wydatków. Istotne jest przy tym, aby nie powodowały zwiększenia zobowiązań agencji ani pogorszenia

planowanego wyniku finansowego brutto. Odrębne rozwiązania zaproponowano natomiast do zmian w planach finansowych agencji wykonawczej polegających na zwiększeniu:

- łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków,
- planowanych wydatków ponad planowane dochody, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji agencji wykonawczej,
- dotacji z budżetu państwa,
- uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy.

Zaproponowano też regulację umożliwiającą dokonywanie zmian, w tym przesunąć w planie finansowym agencji wykonawczej dotyczących środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2. Jest to wyodrębniony tryb dokonywania zmian w planach finansowych, odnoszący się do ww. środków.

- w ust. 5 wskazano, które zmiany wymagają poinformowania Ministra Finansów, które wymagają jego zgody, a które wymagają też zgody innych organów, w tym sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu.

Jak wskazano w ust. 6, minister sprawujący nadzór nad agencją wykonawczą, występując do Ministra Finansów o zgodę, o której mowa w ust. 5 pkt 2, przedstawia jednocześnie swoją opinię w tej sprawie.

Zmiana brzmienia art. 24

Z uwagi na wprowadzenie wielu zmian w tym przepisie i jego przemodelowanie zdecydowano o nadaniu art. 24 nowego brzmienia.

Zaproponowano zmiany:

- we wprowadzeniu do wyliczenia w ust. 1 – wskazując, że roczny plan finansowy będący podstawą gospodarki finansowej instytucji gospodarki budżetowej „w szczególności” obejmuje wymienione pozycje. Przepis ma na celu określenie obligatoryjnych dla wszystkich jednostek elementów planu, wskazując jednocześnie, że zawartość rocznego planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej nie stanowi katalogu zamkniętego – tj. plan może obejmować również inne pozycje niż wymienione w tym przepisie,
- w ust. 1 pkt 3 i ust. 7 pkt 2 lit. d zdecydowano o doprecyzowaniu zastosowanego terminu „wynagrodzenia” i zaproponowano dodanie sformułowania „uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy”,

- w ust. 2 z uwagi na objęcie instytucji gospodarki budżetowej SRW uregulowano obowiązek sporządzania w ramach planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej planu dochodów i wydatków (układ kasowy). Tym samym ujednolicono wymagania we wszystkich jednostkach (państwowych osobach prawnych, agencjach wykonawczych, instytucjach gospodarki budżetowej, państwowych funduszach celowych) w zakresie sporządzania planów finansowych,
- w ust. 6 w odniesieniu do przychodów zrezygnowano z wyrazu „uzyskanych”, w celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych,
- w ust. 7, uwzględniając specyfikę instytucji gospodarki budżetowej, zaproponowano dwa tryby wprowadzania zmian w planach finansowych. Dookreślono, że zmiany w planie finansowym mogą być dokonywane w trakcie roku budżetowego (tj. mogą dotyczyć wyłącznie bieżącego roku budżetowego). Mogą to być zmiany przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków, w tym przesunięcia między poszczególnymi ich pozycjami w ramach łącznych kwot. Istotne jest, aby nie powodowały one zwiększenia dotacji z budżetu państwa lub pogorszenia jej planowanego wyniku finansowego brutto (pkt 1). Zmiany tego rodzaju nie wymagają zgody komisji sejmowej właściwej do spraw budżetu. O ich dokonaniu należy jedynie niezwłocznie poinformować Ministra Finansów.

Natomiast w pkt 2 zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym w planie finansowym instytucji gospodarki budżetowej, mogą być dokonywane zmiany polegające na zwiększeniu:

- łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków,
- planowanych wydatków ponad planowane dochody, o ile nie przewyższają one wysokości pozostających w dyspozycji instytucji gospodarki budżetowej środków pieniężnych z poprzednich okresów,
- uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy

które będą wymagały zgody organu wykonującego funkcję organu założycielskiego instytucji gospodarki budżetowej wydanej w porozumieniu z Ministrem Finansów.

W ust. 7 pkt 3 zaproponowano odrębny tryb zmian, w tym przesunąć w planie finansowym, dotyczących środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w którym wymagana jest zgoda organu wykonującego funkcje organu założycielskiego instytucji gospodarki budżetowej wydana w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Zmiana brzmienia art. 29

Z uwagi na wprowadzenie wielu zmian w tym przepisie i jego przemodelowanie zdecydowano o nadaniu art. 29 nowego brzmienia.

Zaproponowano zmiany:

- do art. 29 przeniesiono regulację art. 123 ust. 2 odnoszącą się do zawartości planu finansowego państwowego funduszu celowego. Zmiana ta ma charakter porządkujący. Jednocześnie doprecyzowano, że roczny plan finansowy będący podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego obejmuje „w szczególności” wymienione pozycje. Przepis ma na celu określenie obligatoryjnych dla wszystkich jednostek elementów planu, wskazując jednocześnie, że zawartość rocznego planu finansowego państwowego funduszu celowego nie stanowi katalogu zamkniętego – tj. plan może obejmować również inne pozycje niż wymienione w tym przepisie,
- w ust. 10 doprecyzowano, że środki pieniężne z poprzednich okresów mogą być wykorzystywane w trakcie roku budżetowego na cele funduszu, analogicznie jak w przypadku instytucji gospodarki budżetowej,
- w ust. 12 w połączeniu z ust. 13 wskazano, że zmiany w tym przesunięcia w ramach łącznych kwot przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków lub zadań państwowego funduszu celowego dokonywane w trakcie roku budżetowego przez dysponenta tego funduszu będą wymagały zgody wyrażonej przez organ nadzorujący dysponenta funduszu (o ile fundusz posiada organ nadzorujący). Zmiany tego rodzaju nie wymagają dodatkowych zgód np. komisji sejmowej właściwej do spraw budżetu. O ich dokonaniu należy jedynie niezwłocznie poinformować Ministra Finansów.
- w ust. 13 pkt 1 zaproponowano odrębne rozwiązania do zmian w planach finansowych państwowych funduszy celowych, polegające na zwiększeniu:
 - łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków,
 - planowanych wydatków ponad planowane dochody, jednak nie więcej niż o wysokość środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji państwowego funduszu celowego,
 - uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy

które będą wymagały zgody Ministra Finansów oraz uzyskania przez dysponenta państwowego funduszu celowego opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu. Dysponent państwowego funduszu celowego, występując do Ministra Finansów o zgodę, o której mowa w ust. 13 pkt 1, przedstawia swoją opinię w sprawie, przy czym w przypadku gdy dysponentem

funduszu nie jest minister, opinię przedstawia organ nadzorujący dysponenta funduszu, o ile dysponent funduszu posiada taki organ.

W ust. 13 pkt 2 zaproponowano odrębny tryb zmian w tym przesunąć w planie finansowym państwowego funduszu celowego dotyczących środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w którym wymagana jest zgoda Ministra Finansów.

Zmiana brzmienia art. 30 i uchylenie art. 31

W związku z włączeniem do zakresu SRW państwowych osób prawnych, których plany są załącznikami do ustawy budżetowej, konieczne stało się zmodyfikowanie brzmienia art. 30 i w konsekwencji tych modyfikacji uchylenie art. 31. Podkreślenia wymaga w tym miejscu, że zmienione brzmienie art. 30 nie wywołuje zmian merytorycznych w odniesieniu do samorządowych osób prawnych (zmieniona redakcja przepisów – zmiany mają wyłącznie charakter doprecyzowujący).

Nowe brzmienie art. 30:

- art. 30 w nowym brzmieniu stanowi przepis odnoszący się do państwowych i samorządowych osób prawnych tworzonych na podstawie odrębnych ustaw. Przepis zawiera jednocześnie regulacje o charakterze szczególnym odnoszące się bezpośrednio do państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14,
- w ust. 2 doprecyzowano wprowadzenie do wyliczenia, wskazując, że państwowe i samorządowe osoby prawne wyodrębniają w planach finansowych „w szczególności” wymienione pozycje. Przepis ma na celu określenie obligatoryjnych dla wszystkich jednostek elementów planu, wskazując jednocześnie, że zawartość rocznego planu finansowego ww. jednostek nie stanowi katalogu zamkniętego – tj. plan może obejmować również inne pozycje niż wymienione w tym przepisie. Ponadto zaproponowano doprecyzowanie dotyczące ust. 2 pkt 3. W lit. a użyto sformułowania „uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy oraz składki od nich naliczane”,
- w ust. 4 z uwagi na objęcie państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14 SRW, uregulowano obowiązek sporządzania w ramach planu finansowego tych jednostek planu dochodów i wydatków (układ kasowy). Tym samym ujednolicono wymagania we wszystkich jednostkach (państwowych osobach prawnych, agencjach wykonawczych, instytucjach gospodarki budżetowej, państwowych funduszach celowych) w zakresie sporządzania planów finansowych,

- w ust. 5 uregulowano obowiązek przekazywania Ministrowi Finansów projektów planów finansowych (w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej),
- w ust. 6 uwzględniono możliwość dokonywania, za zgodą organu sprawującego nadzór nad państwową osobą prawną lub organu, któremu państwowa osoba prawna podlega, zmian przychodów i kosztów lub dochodów i wydatków, w tym przesunięcia pomiędzy ich poszczególnymi pozycjami w ramach łącznych kwot, jeżeli nie spowodują one zwiększenia zobowiązań państwowej osoby prawnej lub pogorszenia planowanego wyniku finansowego brutto państwowej osoby prawnej. O zmianach tych należy poinformować Ministra Finansów.

Zaproponowano ponadto odrębne rozwiązanie do zmian w planach finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, powodujących zwiększenie:

- łącznych kwot przychodów i kosztów lub łącznych kwot dochodów i wydatków,
- planowanych wydatków ponad planowane dochody, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych pozostających w dyspozycji państwowej osoby prawnej z poprzednich okresów,
- dotacji z budżetu państwa,
- uposażeń i wynagrodzeń ze stosunku pracy

które będą wymagały zgody Ministra Finansów i następnie uzyskania przez organ sprawujący nadzór nad państwową osobą prawną lub organ, któremu państwowa osoba prawna podlega, opinii komisji sejmowej właściwej do spraw budżetu. W ust. 8 wskazano, że występując o zgodę, opisaną w ust. 7 pkt 2, organ sprawujący nadzór nad państwową osobą prawną lub organ, któremu państwowa osoba prawna podlega, przedstawia Ministrowi Finansów swoją opinię w sprawie.

W ust. 6 pkt 3 zaproponowano odrębny tryb zmian, w tym przesunąć w planach finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, dotyczących środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w którym wymagana jest zgoda organu sprawującego nadzór nad państwową osobą prawną lub organu, któremu państwowa osoba prawna podlega, wydana w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Zmiana brzmienia art. 30 powoduje, że zachowanie w mocy przepisu art. 31 jest bezprzedmiotowe.

Zmiana brzmienia w art. 41 w ust. 2 w pkt 1 lit. i oraz dodanie lit. k

Zmiana w lit. i polega na doprecyzowaniu, że do składania sprawozdań z wykonania planów finansowych zobowiązane są także Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, o których mowa w art. 9 pkt 8. Dodanie regulacji w lit. k odnoszącej się do państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, jest konsekwencją rozszerzenia zakresu podmiotów objętych SRW. Realizacja obowiązków sprawozdawczych przez większy krąg podmiotów spowoduje, że zwiększy się liczba ogólnie dostępnych informacji o sytuacji finansowej poszczególnych jednostek. Proponowana zmiana przyczyni się do zwiększenia transparentności i przejrzystości finansów publicznych.

Zmiana brzmienia art. 122 w ust. 1 w pkt 1. lit. d

Zmiana w ust. 1 w pkt 1 lit. d polega na dookreśleniu, że w załącznikach do ustawy budżetowej zamieszcza się plany finansowe państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14. Sankcjonuje ona obowiązek w odniesieniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który de facto ZUS już wykonuje oraz uwzględnia dodatkowo zarządzane przez ZUS i KRUS fundusze posiadające status państwowych osób prawnych.

Zmiana brzmienia art. 123

Zmienione brzmienie art. 21, art. 24, art. 29 i art. 30 i uregulowanie w nich zakresu danych, które będą zawierały plany finansowe poszczególnych jednostek, implikuje konieczność nadania art. 123 nowego brzmienia.

Zmiana brzmienia art. 182 w ust. 3 pkt 6

Zmiana w ust. 3 pkt 6 sankcjonuje obowiązek sprawozdawczy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który de facto ZUS już wykonuje oraz przewiduje dodatkowo obowiązek sprawozdawczy w odniesieniu do zarządzanych przez ZUS i KRUS funduszy posiadających status państwowych osób prawnych.

Zaproponowano przepis przejściowy regulujący kwestię zachowania w mocy przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy o finansach publicznych do czasu wydania nowych, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Projektowany przepis przewiduje również możliwość zmiany tych przepisów w ww. okresie.

Określono termin stosowania obowiązujących przepisów w zakresie dokonywania zmian w planach finansowych agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych i samorządowych osób prawnych oraz

wskazano od kiedy po raz pierwszy stosuje się art. 21, art. 24, art. 29 i art. 30 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu wynikającym z proponowanych zmian.

Przepisy art. 122 i art. 123 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu wynikającym z proponowanych zmian mają zastosowanie po raz pierwszy do projektu ustawy budżetowej na rok 2025.

Art. 182 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu wynikającym z proponowanych zmian ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2025.

Pozostałe zmiany

Zmiany w zakresie Funduszu Wsparcia Policji, Funduszu Wsparcia Straży Granicznej, Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Funduszu Solidarnościowego wynikają z konieczności dostosowania do zmian proponowanych w nowelizacji ustawy o finansach publicznych w związku ze zmianami wprowadzanymi w art. 29 wskazanej ustawy, m.in w zakresie wymogu bądź braku konieczności uzyskiwania zgody Ministra Finansów i pozytywnej opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu w stosunku do zmian w planie finansowym. Niezbędne jest dokonanie zmian w następujących ustawach: ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności oraz ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Proponowane w nowelizacji ustawy o finansach publicznych regulacje w zakresie zmiany planów finansowych państwowych osób prawnych wymagają odpowiedniego dostosowania przepisów ustaw tworzących te osoby prawne. Niezbędne jest dokonanie zmian w następujących ustawach: ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Proponowane są również zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej oraz ustawie z dnia 25 marca 2011 r. o Centrum Dialogu im. Juliusza

Mioszewskego, bęące konsekwencją wprowadzanych zmian do ustawy o finansach publicznych w zakresie gospodarki finansowej państwowych osób prawnych i mają charakter dostosowujący. Doprowadzą do ujednoliceń przepisów, w efekcie czego dodatkowo wyeliminowane zostaną wątpliwości interpretacyjne. W wyniku zmiany art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (art. 2 projektu) roczne sprawozdania finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej będą zatwierdzane wyłącznie przez właściwego ministra. Zgodnie z obowiązującą regulacją roczne sprawozdanie finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej zatwierdza właściwy minister w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu. Minister właściwy do spraw budżetu nie sprawuje nadzoru nad Polską Organizacją Turystyczną. Dodatkowo nie dysponuje danymi ani informacjami, niezbędnymi do potwierdzenia prezentowanych przez właściwego ministra informacji. Proponowana zmiana ma również charakter dostosowujący do regulacji odnoszących się do innych przypadków rocznych sprawozdań finansowych państwowych osób prawnych. Przepis będzie miał zastosowanie po raz pierwszy do rocznego sprawozdania za 2024 r.

W obowiązującym stanie prawnym fundusze utworzone, powierzone lub przekazane BGK na podstawie ustaw posiadają odrębne uregulowania prawne w zakresie sprawozdawczości. Planowane jest wprowadzenie jednolitych zasad sprawozdawczości dla ww. funduszy, co przyczyni się do prawidłowej realizacji obowiązków sprawozdawczych nałożonych na ministra właściwego do spraw finansów publicznych ustawą o finansach publicznych. Zmiany w zakresie sprawozdawczości funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK w projekcie wprowadzono zmiany w: ustawie dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawie z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej, ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki, ustawie z dnia 1 października 2021 r. o rodzinnym kredycie mieszkaniowym, ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny oraz ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Proponowane regulacje mają na celu ujednoliceń terminów, trybu oraz zakresu sprawozdawczości dla ww. funduszy. W ww. ustawach zawarty został przepis, zgodnie z

którym Bank Gospodarstwa Krajowego będzie przekazywał ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz innym organom sprawującym nadzór nad danym funduszem, w terminach określonych w przepisach dotyczących sprawozdawczości budżetowej państwowych funduszy celowych, sprawozdanie miesięczne z realizacji planu finansowego danego funduszu, sporządzone za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca, a następnie narastająco za kolejne miesiące roku budżetowego, w szczególności niemniejszej niż wynikająca z tego planu. W przypadku sprawozdawczości rocznej, za sprawozdanie roczne uznane będzie, zgodnie z ogólnymi zasadami przyjętymi dla państwowych funduszy celowych, sprawozdanie za grudzień. Przedstawione regulacje przyczynią się w szczególności do pełniejszej realizacji obowiązków sprawozdawczych nałożonych na ministra właściwego do spraw finansów publicznych przez przepisy ustawy o finansach publicznych. Proponuje się jednocześnie wprowadzenie przepisu przejściowego, zgodnie z którym, w zależności od obowiązujących przepisów dotyczących poszczególnych funduszy, do sprawozdania z realizacji planu finansowego za rok 2024, sprawozdania z realizacji planu finansowego za trzeci i czwarty kwartał 2024 r., informacji o realizacji planu finansowego za trzeci i czwarty kwartał 2024 r. oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok 2024 stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepisy dotychczasowe będą stosowane do:

- 1) sprawozdań z realizacji planów finansowych za rok 2024, o których mowa w:
 - art. 33r ust. 7 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 5 projektu,
 - art. 27 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 14 projektu,
 - art. 422 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 19 projektu,
 - art. 15 ust. 2 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 22 projektu,
 - art. 65 ust. 23 ustawy zmienianej w art. 23 projektu,
 - art. 11 ust. 9 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 24 projektu,
 - art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 25 projektu,
 - art. 14 ust. 29 ustawy zmienianej w art. 26 projektu,
- 2) sprawozdania z realizacji planu finansowego za trzeci i czwarty kwartał 2024 r., o którym mowa w art. 27 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 14 projektu,
- 3) informacji o realizacji planu finansowego za trzeci i czwarty kwartał 2024 r., o którym mowa w:
 - art. w art. 33r ust. 8 ustawy zmienianej w art. 5 projektu,
 - art. 5 ust. 4 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 9 projektu,

- art. 422b ust. 6 ustawy zmienianej w art. 19 projektu,
 - art. 11 ust. 9 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 24 projektu,
- 4) bilansu i rachunku zysków i strat za rok 2024, o którym mowa w art. 33r ust. 7 pkt 1 lit. b ustawy zmienianej w art. 5 projektu,
- 5) sprawozdania z działalności oraz wyników za rok 2024, o których mowa w art. 422b ust. 5 pkt 1 lit. b ustawy zmienianej w art. 19 projektu.

Zmiana w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw ma ponadto związek ze zgłaszanymi na etapie realizacji tej ustawy wątpliwościami dotyczącymi trybu dochodzenia zwrotu środków przekazanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, które zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Brak odpowiednich regulacji w tym zakresie utrudnia odzyskiwania środków pochodzących z tego funduszu.

W dodawanych ust. 44–48 została uregulowana kwestia zwrotu środków udzielonych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Przepisy określają także organy pierwszej instancji właściwe do wydawania decyzji w sprawie zwrotu środków oraz organy odwoławcze.

Zastrzec należy, że odrębne przepisy mogą określać kwestie dochodzenia zwrotu środków przekazanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym organów właściwych do wydawania decyzji w sprawie zwrotu środków, w sposób odmienny. Należą do nich m.in. przepisy ustaw dotyczących wsparcia podmiotów dotkniętych kryzysem energetycznym lub zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, dotyczące decyzji w sprawie zwrotu środków wydawanych przez Zarządcę Rozliczeń S.A. czy przez organy wykonawcze gminy. Ustawy te nie regulują jednak kwestii zwrotów w sposób kompleksowy i jednolity (np. w zakresie określenia terminów zwrotów).

Do postępowania odwoławczego w zakresie zwrotu środków udzielonych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 będzie miała zastosowanie odpowiednio ustawa o finansach publicznych, w zakresie przepisów dotyczących zwrotu dotacji udzielanych z budżetu państwa. Tym samym, zgodnie z art. 67 tej ustawy, odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r.

poz. 572) i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.).

Powyższe rozwiązanie jest analogiczne do przyjętego dla Funduszu Pomocy w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, służy zatem ujednoliceniu zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Proponowane przepisy znajdą zastosowanie po raz pierwszy do finansowania lub dofinansowania ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 udzielonego od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Nowe rozwiązania w zakresie SRW będą miały zastosowanie po raz pierwszy do projektu ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku zmiany ustawy budżetowej na rok 2024 w zakresie SRW będą miały zastosowanie przepisy ustawy o finansach publicznych w brzmieniu dotychczasowym oraz przepisy ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (zmienianej w art. 28), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

III. Skutki społeczno-gospodarcze

Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na całość życia społeczno-gospodarczego w Polsce. Wpływ na sektor finansów publicznych będzie miała realizacja wydatków, możliwa dzięki dodatkowej przestrzeni fiskalnej, stworzonej poprzez zmiany w SRW, w szczególności wprowadzenie wyłączenie z SRW wydatków jednostek i organów objętych SRW na współfinansowanie projektów finansowanych ze środków z UE.

IV. Realizacja art. 66 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) i ocena przewidywanego wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt ustawy bezpośrednio nie wpływa na mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

V. Pozostałe kwestie

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Zaproponowane w projekcie ustawy działanie jest spójne z rozwiązaniem zastosowanym w Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych wymagających notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) oraz nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w tym rozporządzeniu.

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym, o czym mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UC49.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego SRW stanowiło element transpozycji dyrektywy Rady 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich. W związku z tym, po opublikowaniu ustawy w Dzienniku Ustaw wymagana będzie notyfikacja zmian do Komisji Europejskiej.

Wprowadzenie zmian w projekcie ustawy o finansach publicznych w zakresie polskich ram fiskalnych nie będzie miało negatywnego wpływu na realizację kamieni milowych zawartych w KPO.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw	Data sporządzenia 14.06.2024
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów	Źródło: Prawo UE
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Jurand Drop Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów	Nr w wykazie prac prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UC49
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: dr Joanna Bęza-Bojanowska Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej tel.: +48 (22) 694 52 32	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wskutek zmiany przepisów UE konieczne jest dostosowanie stabilizacyjnej reguły wydatkowej (SRW), zawartej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), dalej „ustawa o finansach publicznych”, do unijnych reguł fiskalnych. Reforma zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej, która weszła w życie w dniu 30 kwietnia 2024 r., zmodyfikowała wymagania dotyczące reguł fiskalnych. W efekcie wprowadzenia nowych regulacji na szczeblu Unii Europejskiej zachodzi potrzeba dostosowania SRW do wymogów i rozwiązań wynikających z prawa UE. Przewiduje się poszerzenie zakresu podmiotowego SRW (rozszerzenie zakresu o agencje wykonawcze, ZUS, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych), zwiększenie uspołnienienia wyłączeń ze stosowania SRW z regulacjami UE. Dostosowana zostanie także definicja działań dyskrejonalnych oraz mechanizm określający wysokość dostosowania fiskalnego.

Zmiany wprowadzone w zakresie prawodawstwa UE regulującego kwestie zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej zbiegły się w czasie z wynikiem przeprowadzonego we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW) przeglądu funkcjonowania SRW, będącego realizacją kamienia milowego A4G Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Zaproponowane zmiany będą uwzględniać także wnioski z tego przeglądu. Zmiany w SRW, stanowiące uwzględnienie wniosków z przeglądu z MFW, będą polegać między innymi na zmianie formuły reguły w celu zwiększenia spójności polskich ram fiskalnych z regułami unijnymi (rozszerzenie zakresu podmiotowego SRW, wprowadzenie korekty błędu prognozy dynamiki PKB, wprowadzenie znacznego spowolnienia gospodarczego jako samodzielnej przesłanki zawieszenia SRW).

Ponadto w projekcie ustawy realizuje się jeden z celów określonych w ramach drugiego kamienia milowego A2G „Wejście w życie nowelizacji ustawy o finansach publicznych opracowanej przez Ministerstwo Finansów, wdrażającej nowy system budżetowy, w tym nowy system klasyfikacyjny, nowy model zarządzania budżetem i predefiniowane średniookresowe ramy budżetowe” określonego dla Reformy Systemu Budżetowego w KPO. Zaproponowane rozwiązania, tj. rozszerzenie zakresu podmiotowego SRW i zmiany w obszarze gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych (zarówno obecnie objętych jak i włączanych projektem do SRW), uwzględniają dotychczasowe krajowe doświadczenia oraz potrzebę zredefiniowania średniookresowych ram budżetowych w Polsce.

Projekt odpowiada także na wnioski pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli w zakresie funkcjonowania SRW, zawarte w wystąpieniu pokontrolnym P/21/012: Opracowanie ustaw budżetowych na lata 2021–2022 oraz P/22/009: Opracowanie ustawy budżetowej na rok 2023. Dotyczyły one m.in. rozszerzenia zakresu podmiotowego SRW (objęcie SRW całego sektora instytucji rządowych i samorządowych), czy wyeliminowania z dochodów dyskrejonalnych, wpływających na poziom kwoty wydatków SRW obliczanej zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, działań dotyczących podmiotów, które nie są objęte SRW. Najwyższa Izba Kontroli zwracała w swoich wystąpieniach także zastrzeżenia odnośnie do nieodpłatnego przekazywania skarbowych papierów wartościowych zamiast dotacji z budżetu państwa (np. Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 r. nr ewid. 68/2023/P/23/001/KBF, nr ewid. 69/2023/P/23/002/KBF), wskazując, że taka praktyka pozwala na omijać ograniczenia wydatkowe wynikające z SRW.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt wprowadza zmiany w ustawie o finansach publicznych, obejmujące w szczególności:

1. Wprowadzenie zmian dotyczących zakresu jednostek objętych SRW. Proponuje się rozszerzenie tego zakresu o instytucje gospodarki budżetowej, agencje wykonawcze, ZUS i państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.
W wyniku proponowanych zmian zostanie rozszerzony krąg podmiotowy jednostek, których łączna kwota wydatków objęta będzie kwotą wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
W wyniku dokonania tego rozszerzenia zakresu podmiotowego SRW wszystkie jednostki, których plany

finansowe są zamieszczane w ustawie budżetowej w formie załączników, będą objęte SRW. Proponowane rozwiązanie zwiększy skuteczność SRW i tym samym stabilność i przewidywalność finansów publicznych. Warto zauważyć, iż zgodnie z zaleceniami dyrektywy¹, której implementację stanowiło wprowadzenie w Polsce SRW, SRW ma wspierać realizację przez sektor instytucji rządowych i samorządowych jako całość, wynikających z Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązań państw członkowskich w obszarze polityki budżetowej (w szczególności w zakresie zasady, iż deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych według metodyki ESA nie będzie wyższy niż 3% PKB, a dług tego sektora nie wyższy niż 60% PKB). Zasadne jest zatem, aby możliwie jak największa część tego sektora objęta była SRW.

2. Objęcie SRW skarbowych papierów wartościowych (spw) przekazywanych nieodpłatnie przez jednostki i organy objęte SRW jednostkom sektora instytucji rządowych i samorządowych (zrównanie takiego przekazania z wydatkiem w ramach SRW).
Zaproponowane zmiana wynika z wniosków pokontrolnych NIK. W ostatnich latach nieodpłatnie przekazywano jednostkom spw zamiast dotacji. Proponowane zmiany mają przeciwdziałać temu niepożądanemu z punktu widzenia przejrzystości finansów publicznych i skuteczności SRW zjawisku.
Warto zauważyć, że ekonomicznie mechanizm przekazywania spw zamiast dotacji ma charakter wydatku, jednak nie generuje przepływu kasowego w momencie wydania i nie ma wpływu na wynik budżetu państwa. Stosowanie takiego mechanizmu niewątpliwie zmniejsza przejrzystość budżetową poprzez sztuczne zaniżenie wielkości wydatków budżetu państwa.
3. Wyłączenie – spójnie ze zmianą w regułach UE – współfinansowania programów finansowanych z bezzwrotnej pomocy UE z kwoty i limitu wydatków SRW (rozwiązanie analogiczne do funkcjonującego obecnie w zakresie wydatków finansowanych ze środków z bezzwrotnej pomocy z UE). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 wprowadziło termin wydatku netto, przez który należy rozumieć wydatki publiczne po skorygowaniu o wydatki z tytułu odsetek, działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez UE, cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz działania jednorazowe i inne działania tymczasowe. Zgodnie z nowymi regulacjami UE, państwa członkowskie będą opracowywać plany średniookresowe. Najważniejszym elementem tych planów będą ścieżki wydatków netto, których celem będzie zapewnienie bezpieczeństwa finansów publicznych, tj. ograniczenie w określonym horyzoncie deficytu do poziomu poniżej 3% PKB i odpowiednią redukcję długu lub utrzymanie deficytu i długu poniżej wartości referencyjnych (odpowiednio 3% dla deficytu i 60% PKB dla długu). Tempo to będzie wiążące dla kolejnych ustaw budżetowych. W celu metodologicznego ujednolicenia wskaźnika monitorującego na poziomie krajowym (SRW) i unijnym proponuje się wyłączenie z SRW wydatków na współfinansowanie projektów finansowanych ze środków z UE.
4. Doprecyzowanie przepisów ustawy w zakresie tytułów wydatków podlegających stabilizującej regule wydatkowej.
5. Zmiany w algorytmie określającym poziom wydatków jednostek i organów objętych SRW:
 - a) wprowadzenie korekty błędu prognoz realnej dynamiki wzrostu PKB, celem zniwelowania wpływu błędu prognoz na poziom wydatków SRW,
 - b) dokonanie zmian w nominalnej części SRW, obejmujących zastąpienie (we wzorze na kwotę wydatków) średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług deflatorem PKB,
 - c) dostosowanie mechanizmu określającego wysokość dostosowania fiskalnego do nowych rozwiązań unijnych,
 - d) wprowadzenie zmian w definicji działań dyskrecjonalnych i działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów uwzględnianych w SRW.

Ad a. W aktualnej formule określającej poziom wydatków SRW występują prognozy CPI i realnego wzrostu PKB. Formuła SRW przewiduje aktualizację błędu prognozy CPI, natomiast nie ma takiej możliwości w zakresie błędu prognozy PKB. W efekcie, w wyniku błędu prognozy, może dochodzić do zawyżenia lub zaniżenia kwoty wydatków wynikającej z SRW w stosunku do wartości jakie powinny być osiągnięte w rzeczywistości. Błędy te, z uwagi na brak mechanizmu korekty błędu prognozy, nie mają charakteru przejściowego i mogą się kumulować w czasie. Wprowadzenie mechanizmu korekty błędu prognozy także w zakresie PKB uspołwni rozwiązanie w zakresie traktowania błędów prognoz oraz przyczyni się do zwiększenia skuteczności SRW.

¹ Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, p. 41–47), zmieniona dyrektywą Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniającą dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dotyczących ram budżetowych w państwach członkowskich (Dz.U. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

Ad b. Deflatora PKB nie można utożsamiać z CPI. Celem SRW jest zagwarantowanie bezpiecznych finansów publicznych poprzez korygowanie wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB. Zastąpienie CPI deflatorem PKB pozwoli w lepszym stopniu zrealizować ten cel.

Ad c. Zmiana ma na celu uspoźnienie poziomu korekty w SRW z poziomami korekt wynikającymi z regulacji unijnych. W przypadku przekroczenia przez kraj członkowski wartości referencyjnych w zakresie poziomu długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (60% PKB) lub deficytu tego sektora (3% PKB) kraj członkowski jest zobowiązany do podjęcia działań korekcyjnych, tj. ograniczenia w określonym horyzoncie deficytu do poziomu poniżej 3% PKB i odpowiedniej redukcji długu lub utrzymania deficytu i długu poniżej wartości referencyjnych (odpowiednio 3% dla deficytu i 60% PKB dla długu). W przypadku otwarcia procedury nadmiernego deficytu, Rada UE będzie rekomendowała korygującą ścieżkę wydatków.

Ad d. Zmiana wynika m.in. z rekomendacji Najwyższej Izby Kontroli. Ograniczenie działań dyskrejonalnych mających wpływ na poziom wydatków wynikających z SRW tylko do tych działań, które mają wpływ na dochody jednostek i organów objętych SRW zwiększy skuteczność reguły. W obecnie funkcjonującym rozwiązaniu zwiększenie dochodów dyskrejonalnych będących dochodem jednostki spoza SRW pozwala na zwiększenie wydatków objętych regułą. Zmiana ta zwiększa stabilność finansów publicznych.

6. Zmiany w klauzuli wyjścia z SRW, obejmujące przesłanki zawieszenia funkcjonowania SRW, które będzie możliwe w momencie wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych lub w przypadku znacznego spowolnienia gospodarczego. Obecnie, aby zastosować klauzulę wyjścia (zawieszenie stosowania SRW) wprowadzenie jednego ze stanów nadzwyczajnych musi być połączone ze znacznym spowolnieniem gospodarczym. Zmiana ta ma na celu, zgodnie z zaleceniem MFW, uniezależnienie zastosowania klauzuli wyjścia w przypadku znacznego spowolnienia gospodarczego od konieczności współistnienia innych czynników (wystąpienie jednego ze stanów nadzwyczajnych). Wprowadzone rozwiązanie pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacjach kryzysowych, przy zachowaniu stabilności finansów publicznych.
7. Modyfikacja regulacji dotyczących jednostek sektora finansów publicznych, tj.: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych oraz państwowych osób prawnych, polegająca na sporządzaniu planów finansowych w układzie kasowym przez państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14, oraz instytucje gospodarki budżetowej (podobnie jak obecnie funkcjonuje to w agencjach wykonawczych i państwowych funduszach celowych). Ujednolicenie regulacji dotyczących dokonywania zmian, w tym przesunięć pomiędzy pozycjami w rocznych planach finansowych ww. jednostek. Wprowadzenie i uporządkowanie różnych trybów dokonywania zmian planach finansowych jednostek.
8. Wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.) dotyczących zasad dochodzenia zwrotu środków przekazanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.
9. Wprowadzenie zmian ujednolicających zasad sprawozdawczości funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw.

Skutkiem planowanych zmian w SRW będzie lepsze zarządzanie finansami publicznymi oraz zwiększenie nadzoru nad finansami jednostek publicznych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Obowiązek istnienia numerycznej reguły fiskalnej wynika z dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 8.11.2011, str. 41, z późn. zm.). Dyrektywa pozostawia państwu członkowskiemu znaczną swobodę konstrukcji takiej reguły. W wytycznych wskazano, że każde państwo członkowskie dysponuje specyficznymi dla niego, numerycznymi regułami fiskalnymi, które w wieloletniej perspektywie skutecznie wspierają realizację przez sektor instytucji rządowych i samorządowych jako całość, wynikających z Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązań państw członkowskich w obszarze polityki budżetowej.

Reguły fiskalne poszczególnych państw członkowskich mają za zadanie wspierać w szczególności:

- przestrzeganie wartości odniesienia i przepisów dotyczących deficytu i długu określonych w art. 1 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- przyjęcie średniookresowego horyzontu planowania budżetowego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97.

Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych prowadzi bazę danych zawierającą informację na temat rozwiązań przyjętych w poszczególnych państwach członkowskich w zakresie zarządzania budżetem. Jednym z nich są reguły fiskalne. Baza danych jest aktualizowana co roku na podstawie odpowiedzi na kwestionariusze państw członkowskich i niezależnych organów ds. odpowiedzialności budżetowej. Dostępna jest pod adresem: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-research-and-databases/economic-databases/fiscal-governance-database_en.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister Finansów	1		Udział w procesie zmiany planów finansowych agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 14 ustawy o finansach publicznych.
agencje wykonawcze	11	Ustawa budżetowa na rok 2024	Objęcie wydatków limitem wynikającym z SRW. Zmiany związane z włączeniem do zakresu SRW. W procesie zmiany planu finansowego będzie brał udział Minister Finansów. Ujednolicenie regulacji dotyczących dokonywania zmian w rocznych planach finansowych.
instytucje gospodarki budżetowej	10	Ustawa budżetowa na rok 2024	Objęcie wydatków limitem wynikającym z SRW. Zmiany związane z włączeniem do zakresu SRW. W procesie zmiany planu finansowego będzie brał udział Minister Finansów. Wprowadzenie obowiązku sporządzania planów finansowych w układzie kasowym. Ujednolicenie regulacji dotyczących dokonywania zmian w rocznych planach finansowych.
ZUS	1	Ustawa budżetowa na rok 2024	Objęcie wydatków limitem wynikającym z SRW. Wprowadzenie nowych regulacji w zakresie zmiany planu finansowego.
Państwowe fundusze celowe	40	Ustawa budżetowa na rok 2024	Ujednolicenie regulacji dotyczących dokonywania zmian w rocznych planach finansowych.
inne państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych	68	Ustawa budżetowa na rok 2024	Objęcie wydatków limitem wynikającym z SRW. Zmiany związane z włączeniem do zakresu SRW. W procesie zmiany planu finansowego będzie brał udział Minister Finansów. Objęcie sprawozdawczością budżetową. Wprowadzenie obowiązku sporządzania planów finansowych w układzie kasowym. Ujednolicenie regulacji dotyczących dokonywania zmian w rocznych planach finansowych.

państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 8 ustawy o finansach publicznych			W procesie zmiany planu finansowego będzie brał udział Minister Finansów. Wprowadzenie obowiązku sporządzania planów finansowych w układzie kasowym. Ujednolicenie regulacji dotyczących dokonywania zmian w rocznych planach finansowych.
BGK	1		Zmiana obowiązków w zakresie sprawozdawczości Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa, Funduszu Dopłat, Funduszu Termomodernizacji i Remontów Funduszu Kredytów Studenckich, Funduszu Kredytowania Studiów Medycznych, Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.
GUS	1		Obowiązek ogłaszania, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 16 kwietnia wartości deflatora produktu krajowego brutto za rok poprzedzający o dwa lata rok budżetowy oraz dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata.
Wojewodowie, dysponenty części budżetowych, ministrowie			Dochodzenie zwrotu środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Nie były prowadzone prekonsultacje dotyczące projektu ustawy.

Projekt nie był przedmiotem opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, z uwagi na to, iż proponowane w projekcie zmiany nie mają bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego i w sposób bezpośredni nie dotyczą problematyki samorządu terytorialnego. Projekt zostanie przekazany KWRiST w celu zasięgnięcia opinii, a ewentualne uwagi będą mogły być procedowane na etapie prac parlamentarnych nad projektem.

Projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												

pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Zmiany w zakresie SRW oraz w ustawach dot. jednostek objętych SRW nie będą powodować bezpośrednich skutków finansowych dla sektora finansów publicznych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja w zakresie SRW nie będzie miała bezpośredniego wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Formuła SRW określa poziom wydatków objętych nią jednostek i organów. Wpływ na poziom wydatków mogą mieć natomiast działania finansowane w ramach rozdysponowania wolnej przestrzeni wydatkowej wynikające z SRW. Zmiany w zakresie SRW określają jedynie ramy finansowe w jakich mogą funkcjonować jednostki i organy objęte SRW (ograniczenie górne).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	osoby niepełnosprawne							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.						
	osoby niepełnosprawne	Brak wpływu.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Wzrost przejrzystości polityki fiskalnej.						
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Nie dotyczy.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Objęcie wydatków większej liczby jednostek ograniczeniami wynikającymi ze stosowania SRW. Zwiększenie przejrzystości finansów publicznych, które może przyczynić się do wzrostu efektywności gospodarowania środkami publicznymi.			
9. Wpływ na rynek pracy			
Nie dotyczy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne:	
		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Objęcie wydatków większej liczby jednostek ograniczeniami wynikającymi ze stosowania SRW. Zwiększenie przejrzystości finansów publicznych, które może przyczynić się do wzrostu efektywności gospodarowania środkami publicznymi.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Proponuje się, aby ustawa weszła w życie w sierpniu 2024 r. i miała zastosowanie w zakresie SRW po raz pierwszy do projektu ustawy budżetowej na rok 2025.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Podstawowym miernikiem oceny skuteczności rozwiązań będzie ocena poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych samorządowych, tj. czy reguła skutecznie wspiera realizację celu, jakim jest przestrzeganie traktatowych wartości odniesienia w zakresie deficytu (3% PKB) i długu (60% PKB) sektora instytucji rządowych i samorządowych (ESA2010).			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			

Warszawa, dn. 14.06.2024

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU	Ustawa o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. ... z 2024 r.)
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO/WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH	Dyrektywa Rady nr 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (D. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, Dz.U. L, 2024/1265 z 30.4.2024)

PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ

1.	Rozdział IV Art. 5	Każde państwo członkowskie ustanawia własne, specyficzne dla niego, numeryczne reguły fiskalne, aby skutecznie wspierać realizację swoich obowiązków wynikających z TFUE w obszarze polityki budżetowej w okresie wieloletnim dla całego sektora instytucji rządowych i samorządowych. Reguły takie wspierają w szczególności: a) przestrzeganie wartości odniesienia i przepisów dotyczących deficytu i długu określonych w art. 1 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do TUE i TFUE; b) przyjęcie średniookresowego horyzontu planowania budżetowego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263.	T	Art. 112aa ustawy o finansach publicznych	„1. Kwota wydatków na dany rok organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1–3, pkt 5–9, pkt 15, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, jest obliczana według wzoru: $WYD_n = WYD_{n-1}^* \cdot E_n(DEF_n) \cdot WPKB_n + K_n + E_n(\Delta DD_n)$ przy czym: $WYD_{n-1}^* = WYD_{n-1} \cdot \frac{DEF_{n-2}}{E_{n-1}(DEF_{n-2})} \cdot \frac{E_n(DEF_{n-1})}{E_{n-1}(DEF_{n-1})}$ $\cdot \sqrt[8]{\frac{\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-3}} \cdot E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right)}{E_{n-1}\left(\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-3}}\right) \cdot E_{n-1}\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right)}}$ $WPKB_n = \sqrt[8]{\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-8}} \cdot E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right) \cdot E_n\left(\frac{PKB_n}{PKB_{n-1}}\right)}$ w którym poszczególne symbole oznaczają: <i>n</i> - rok, na który jest obliczana kwota wydatków, <i>n-1</i> - rok poprzedzający rok <i>n</i>, <i>n-2</i> - rok poprzedzający rok <i>n</i> o dwa lata, <i>n-3</i> – rok poprzedzający rok <i>n</i> o trzy lata, <i>n-8</i> - rok poprzedzający rok <i>n</i> o osiem lat, WYD_{<i>n</i>}– kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok <i>n</i> przedłożonym Sejmowi, WYD_{<i>n-1</i>}[*]– kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok <i>n-1</i> przedłożonym Sejmowi, skorygowana
----	-----------------------	--	---	---	---

	Rozdział IV Art. 7	Uchwalana co roku przez poszczególne państwa członkowskie ustawa budżetowa musi być zgodna ze specyficznymi dla nich numerycznymi regułami fiskalnymi, które w nich obowiązują.		zgodnie z aktualizacją prognoz deflatora produktu krajowego brutto oraz wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych, a w przypadku gdy w roku $n-1$ zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 112d ust. 1, kwota wydatków, o której mowa w art. 112d ust. 2, skorygowana zgodnie z aktualizacją prognoz deflatora produktu krajowego brutto oraz wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych, WYD_{n-1} – kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonym Sejmowi, a w przypadku gdy w roku $n-1$ zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 112d ust. 1, kwota wydatków, o której mowa w art. 112d ust. 2, DEF_{n-2} – ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2a deflator produktu krajowego brutto w roku $n-2$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1, $E_{n-1}(DEF_{n-2})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku $n-2$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1, $E_{n-1}(DEF_{n-1})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n-1$ przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku $n-1$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1, $E_n(DEF_{n-1})$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku $n-1$; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1, $E_n(DEF_n)$ – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi deflator produktu krajowego brutto w roku n; jeżeli deflator ten jest niższy od 1, przyjmuje się, że wynosi 1, $WPKB_n$ – wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych określony w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi z dokładnością do setnych części procentu,	
--	----------------------------------	--	--	---	--

				K_n – wielkość korekty kwoty wydatków określona w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi, PKB_{n-2}/PKB_{n-8} – ogłoszona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2 łączna dynamika wartości produktu krajowego brutto; jeżeli w latach od $n-8$ do $n-2$ zawierają się rok s lub lata i, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6, PKB_{n-2}/PKB_{n-3} – ogłoszona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2b dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-2$; jeżeli w latach $n-2$ i $n-3$ zawierają się rok s lub lata i, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6, $E_n \left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}} \right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-1$; jeżeli w latach $n-1$ i $n-2$ zawierają się rok s lub lata i, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6, $E_n \left(\frac{PKB_n}{PKB_{n-1}} \right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku n; jeżeli w latach n i $n-1$ zawierają się rok s lub lata i, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6, $E_{n-1} \left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}} \right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n - 1$ przedłożonego Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku $n-1$; jeżeli w latach $n-1$ i $n-2$ zawierają się rok s lub lata i, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6, $E_{n-1} \left(\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-3}} \right)$ – prognozowana w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok $n - 1$ przedłożonego Sejmowi roczna dynamika	
--	--	--	--	--	--

				wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku n-2; jeżeli w latach n-2 i n-3 zawierają się rok s lub lata i, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6, $E_n(\Delta DD_n)$ – prognozowana wartość ogółem działań dyskrejonalnych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.04.2024), mających wpływ na dochody jednostek i organów, o których mowa w ust. 1, z tytułu podatków lub składek, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013), planowanych lub przyjętych na rok n, jeżeli wartość każdego z nich w okresie 12 kolejnych miesięcy począwszy od miesiąca rozpoczęcia stosowania działania dyskrejonalnego przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi; w przypadku planowanej w roku n rezygnacji z działań dyskrejonalnych dokonanych w latach poprzednich w prognozowanej wartości ogółem działań dyskrejonalnych w roku n uwzględnia się wpływ na kwotę WYD_n dokonanych działań dyskrejonalnych, który wystąpiłby w przypadku braku rezygnacji z tych działań w roku n, z tym że w przypadku dokonywania w roku n aktualizacji wartości działań dyskrejonalnych uwzględnionych w latach poprzednich nie ma zastosowania warunek przekroczenia przez każde z nich 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n przedłożonego Sejmowi, przy czym rok n nie jest wcześniejszy niż rok 2025;”, <i>W projekcie ustawy zaproponowano rozszerzenie zakresu SRW o pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, których plany są</i>	
--	--	--	--	--	--

				załącznikami do ustawy budżetowej, a które nie są obecnie objęte zakresem SRW. W stosunku do obecnego zakresu podmiotowego zakres SRW zostanie zatem rozszerzony o: 1. agencje wykonawcze, 2. instytucje gospodarki budżetowej, 3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, 4. państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych. 5. W warunkach ustawy budżetowej na rok 2024 oznacza to objęcie SRW łącznie ok. 90 jednostek. Rozszerzenie zakresu SRW ma charakter uniwersalny (SRW rozszerzane jest o jednostki o określonej formie organizacyjno-prawnej, a nie imiennie wskazane jednostki). Utworzenie lub likwidacja jednostki w formie agencji wykonawczej, instytucji gospodarki budżetowej, czy państwowej osoby prawnej, o której mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych, będzie skutkowałą automatycznym dostosowywaniem zakresu SRW. Analogiczny mechanizm obowiązuje już w przypadku funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, czy państwowych funduszy celowych. Proponowane zmiany nie zmieniają wcześniejszych założeń konstrukcyjnych reguły, lecz poprzez poszerzenie zakresu reguły, pozwalają na lepsze wypełnienie przez polską regułę wydatkową pierwotnych założeń, dotyczących jak najszerzego objęcia nią wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych przy jednoczesnym zachowaniu operacyjności reguły. Rozszerzenie mechanizmu automatycznego dostosowywania zakresu SRW do zmian w sektorze finansów publicznych o kolejną grupę jednostek (agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych) przyczyni się do zwiększenia jej skuteczności, transparentności i efektywności zarządzania finansami publicznymi.	
--	--	--	--	--	--

				<i>W formule SRW zastąpiono wskaźnik inflacji CPI deflatorem PKB. Zmiana ta ma na celu uspoźnienie SRW, stanowiącej implementację dyrektywy budżetowej UE, z regulami unijnymi po sfinalizowanej w 2024 r. reformie ram zarządzania gospodarczego UE. Operacjonalizację unijnych reguł fiskalnych stanowi wieloletnia ścieżka wydatków netto (ustalana, co do zasady, raz na cztery lata), która będzie bazować właśnie na prognozowanym na dany rok deflatorze PKB. Zatem użycie deflatora PKB w SRW będzie oddziaływać w kierunku zmniejszenia odchyłeń od ścieżki wydatków netto zatwierdzonej przez Radę UE. Za użyciem deflatora PKB, zamiast wskaźnika CPI, przemawiają również argumenty ekonomiczne. Deflator PKB stanowi szeroki wskaźnik podstawowego rozwoju cen krajowych (w tym w sektorze publicznym) i charakteryzuje się historycznie mniejszą zmiennością niż CPI, co między innymi wynika z tego, że w mniejszym stopniu wpływają na niego ceny importu. Szczególnie ten ostatni aspekt w ostatnich latach następujących po sobie szoków gospodarczych stał się bardziej istotny w kontekście niestabilnych cen surowców.</i> <i>Jednocześnie celem SRW jest stabilizacja wydatków objętych SRW w relacji do PKB. Przyjęcie deflatora PKB, zamiast CPI, będzie temu sprzyjało, gdyż wskaźnika CPI nie można utożsamiać z deflatorem PKB. W części podstawowej (po wyłączeniu korekty Kn i działań dyskrejonalnych) dynamika kwoty wydatków SRW równa będzie iloczynowi średniookresowej dynamiki wzrostu realnego PKB i deflatora PKB.</i> <i>Dodatkowo, z uwagi na fakt, że formuła SRW zawiera prognozy rocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych proponuje się wprowadzenie korekty ex post wymienionych wcześniej prognoz, mającej na celu dostosowanie kwoty wydatków do rzeczywistych odczytów rocznej dynamiki wartości PKB. Przykładowo, jeśli faktyczny odczyt rocznej dynamiki PKB okazałby się niższy od prognozowanego, to kwota wydatków zostałaby zawyżona. Z tego względu należy dokonać aktualizacji ex post kwoty wydatków, aby kwota</i>	
--	--	--	--	--	--

				powróciła na ścieżkę wynikającą z reguły (w kategoriach realnych). W efekcie błędy prognoz dotyczące różnicy pomiędzy prognozowaną dynamiką wartości PKB, a rzeczywistymi odczytami rocznej dynamiki PKB nie będą miały w średnim i długim okresie wpływu na limit wydatków w ujęciu płynnym. W wyniku błędu prognozy, może dochodzić bowiem do zawyżenia lub zaniżenia kwoty wydatków wynikającej z SRW w stosunku do wartości jakie powinny być osiągnięte w rzeczywistości. Błędy te, z uwagi na brak mechanizmu korekty błędu prognozy, nie mają charakteru przejściowego i mogą się kumulować w czasie. Wprowadzenie mechanizmu korekty błędu prognozy także w zakresie PKB uspołni rozwiązanie w zakresie traktowania błędów prognoz oraz przyczyni się do zwiększenia skuteczności SRW. Jednocześnie nastąpi zawężenie podmiotowe. Wpływ na kwotę wydatków SRW będą miały tylko te działania dyskrecjonalne, które wpływają na dochody jednostek lub organów objętych SRW. W wyniku wprowadzonych zmian wzrost wydatków jednostek i organów objętych SRW ponad poziom wynikający ze wskaźników makroekonomicznych i mechanizmu korekty będzie możliwy jedynie poprzez podjęcie działań dyskrecjonalnych mających wpływ na dochody z tytułu podatków i składek według ESA tych jednostek. Działania dyskrecjonalne po stronie dochodowej, które nie oddziałują na stronę dochodową jednostek objętych SRW nie będą w wyniku wprowadzonych zmian wpływać na poziom kwoty wydatków SRW.	
--	--	--	--	---	--

2.	Rozdział IV Art. 5	Każde państwo członkowskie ustanawia własne, specyficzne dla niego, numeryczne reguły fiskalne, aby skutecznie wspierać realizację swoich obowiązków wynikających z TFUE w obszarze polityki budżetowej w okresie wieloletnim dla całego sektora instytucji rządowych i samorządowych. Reguły takie wspierają w szczególności: a) przestrzeganie wartości odniesienia i przepisów dotyczących deficytu i długu określonych w art. 1 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do TUE i TFUE; b) przyjęcie średniookresowego horyzontu planowania budżetowego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263.				
----	-----------------------	--	--	--	--	--

			T	Art. 112aa ustawy o finansach publicznych	„4. Wielkość korekty kwoty wydatków K_n, o której mowa w ust. 1: 1) w przypadku gdy najbardziej aktualne prognozy Komisji Europejskiej przewidują, że: a) wartość relacji wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 145 z 10.06.2009, str. 1, z późn. zm.)) do produktu krajowego brutto w roku n-1 lub roku n, o których mowa w art. 112aa ust. 1, jest niższa niż -3%, lub b) wartość relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do produktu krajowego brutto w roku n-1 lub w roku n, o których mowa w art. 112aa ust. 1, jest wyższa niż 60% – nie może być wyższa niż dostosowanie fiskalne, wspierające realizację celu fiskalnego w zakresie poziomu wydatków określonego w średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 , oraz przestrzegania wartości odniesienia określonych w art. 126 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej sprecyzowanych w art. 1 Protokołu (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, obliczone według wzoru: $DF_n = -0,5\% * E_n(PKBCB_n)$ w którym poszczególne symbole oznaczają: DF_n – dostosowanie fiskalne,	
--	--	--	---	--	--	--

					En(PKBCBn) – prognozowany w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n, o którym mowa w ust. 1, przedłożonego Sejmowi produkt krajowy brutto w cenach bieżących w roku n, o którym mowa w ust. 1; 2) w przypadkach innych niż określone w pkt 1 – wynosi 0.”;	
--	--	--	--	--	---	--

			T	Art. 112ab ustawy o finansach publicznych	„1. W przypadku zatwierdzenia przez Radę Unii Europejskiej ścieżki wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, wielkość korekty kwoty wydatków K_n, o której mowa w art. 112aa ust. 1, odpowiada wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w tym rozporządzeniu. 2. Wielkość korekty kwoty wydatków K_n, o której mowa w art. 112aa ust. 1, może być inna niż wynikająca z ust. 1 lub art. 112aa ust. 4, jeżeli wynika to z zaleceń Rady Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 121 ust. 2 lub 4 lub art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”	
--	--	--	---	---	---	--

				Art. 37 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz innych ustaw	„Na rok budżetowy 2025 do obliczenia kwoty wydatków WYD_n, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania., w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przyjmuje się: 1) kwotę wydatków WYD_{n-1}^*, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania., w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, równą 1 724 188 910 tys. zł; 2) wielkość korekty kwoty wydatków K_n, o której mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania., w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, która wynosi 0.” <i>Obecnie poziom korekty uzależniony był od prognozowanego przez Komisję Europejską poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych na rok budżetowy (n) i rok poprzedzający rok budżetowy (rok n-1) (warunek przekroczenia przez dług lub deficyt sektora instytucji rządowych wartości referencyjnych odpowiednio 60% PKB i 3% PKB), oraz prognozowanej na rok budżetowy rocznej dynamiki wartości PKB w cenach stałych (niespełniony warunek złych czasów).</i> <i>W związku z proponowanymi zmianami w klauzuli wyjścia, które polegają na uznaniu znacznego spowolnienia gospodarczego za wystarczający (i samodzielny) warunek aktywacji klauzuli wyjścia (zawieszenia SRW), zaszła konieczność modyfikacji warunków aktywacji korekty na określonym poziomie.</i> <i>Po zmianie standardowa wielkość korekty nie będzie uzależniona od warunków ekonomicznych (dynamiki wzrostu realnego PKB). Wysokość standardowej korekty (0; 0,5% PKB) będzie uzależniona wyłącznie od prognozowanego przez Komisję Europejską poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych.</i> <i>Zgodnie z propozycją standardowa wielkość korekty kwoty wydatków K_n wynosić będzie 0. Jednak wielkość korekty kwoty wydatków K_n nie będzie mogła być wyższa niż minus 0,5% PKB planowanego na rok</i>	
--	--	--	--	--	--	--

				budżetowy w przypadku gdy najbardziej aktualne prognozy Komisji Europejskiej przewidują, że: a) wartość relacji wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych, w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do produktu krajowego brutto w roku poprzedzającym rok budżetowy (roku n-1) lub roku budżetowym (roku n) jest niższa niż -3%, lub b) wartość relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, do produktu krajowego brutto w roku poprzedzającym rok budżetowy (roku n-1) lub roku budżetowym (roku n) jest wyższa niż 60%. W przypadku zatwierdzenia przez Radę Unii Europejskiej ścieżki wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, nie będzie stosowana standardowa wielkość korekty kwoty wydatków K_n określona w art 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych (0 lub 0,5% PKB), lecz korekta K_n będzie odpowiadała wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w tym rozporządzeniu. Dodatkowo wprowadzono możliwość zastosowania innej korekty K_n niż standardowa wielkość korekty (art. 112aa ust 4 ustawy o finansach publicznych), czy odpowiadająca wysiłkowi fiskalnemu zgodnemu z zatwierdzoną przez Radę Unii Europejskiej ścieżką wydatków netto, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263, jeżeli będzie to wynikało z zaleceń Rady Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 121 ust. 2 lub 4 lub art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.	
--	--	--	--	--	--

					<i>Zaproponowane rozwiązanie na celu zapewnienie zgodności polityki fiskalnej z regulami UE i zobowiązaniami traktatowymi Polski.</i>	
--	--	--	--	--	---	--

3.	Rozdział IV Art. 6	1. Bez uszczerbku dla postanowień TFUE dotyczących unijnych ram nadzoru budżetowego, specyficzne dla poszczególnych krajów numeryczne reguły fiskalne zawierają następujące elementy: a) określenie celu i zakres reguł; b) skuteczne i terminowe monitorowanie przestrzegania reguł w oparciu o wiarygodną i niezależną analizę przeprowadzaną przez niezależne instytucje fiskalne ustanowione zgodnie z art. 8a lub inne organy, które są funkcjonalnie niezależne od władz budżetowych państw członkowskich; c) konsekwencje nieprzestrzegania tych reguł; 2. Jeżeli numeryczne reguły fiskalne zawierają klauzule wyjścia, klauzule takie określają ograniczoną liczbę konkretnych okoliczności, zgodnie z obowiązkami państw członkowskich na mocy TFUE i z rozporządzenia (UE) 2024/1263.	T	Art. 112aa ustawy o finansach publicznych	„W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, i kwocie, o którą pomniejsza się tę kwotę zgodnie z ust. 3, oraz limicie wydatków, o którym mowa w ust. 3, nie uwzględnia się: 1) wydatków budżetu środków europejskich; 2) wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3–6; 3) wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2; 4) wydatków na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d; 5) przepływów finansowych między organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, z tytułu dotacji i subwencji; 6) przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; 7) wydatków na spłaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych. (...) 2c. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, i kwocie, o którą pomniejsza się tę kwotę zgodnie z ust. 3, uwzględnia się wartość nominalną skarbowych papierów wartościowych przekazanych nieodpłatnie przez organy i jednostki, o których mowa w ust. 1, podmiotom zaliczanym według stanu na dzień 31 marca roku n-1, o którym mowa w ust. 1, do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej. 2d. Kwotę wydatków organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, ustaloną z uwzględnieniem przepisu ust. 2c, pomniejsza się o	
----	-----------------------	--	---	---	---	--

					wartość nominalną skarbowych papierów wartościowych otrzymanych nieodpłatnie przez te organy i jednostki od innych organów i jednostek, o których mowa w ust. 1. 2e. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, oraz limicie wydatków, o którym mowa w ust. 3, nie uwzględnia się wydatków budżetu państwa: 1) z tytułu przekazania środków finansowych innym jednostkom niż jednostki, o których mowa w ust. 1, na spłatę zobowiązań objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa zaciągniętych przez te jednostki po dniu 13 marca 2020 r., ale nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.; 2) związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami zobowiązań zaciągniętych przez jednostki inne niż jednostki, o których mowa w ust. 1, po dniu 13 marca 2020 r., ale nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.”,	
--	--	--	--	--	--	--

			T	Art. 112aa ustawy o finansach publicznych	„3.Kwota wydatków, o której mowa w ust. 1, pomniejszona o kwotę: (...) - oraz powiększona o kwotę prognozowanych na rok n, o którym mowa w ust. 1, działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97, mających wpływ na dochody organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, jeżeli wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na rok n, o którym mowa w ust. 1, przedłożonego Sejmowi oraz o wartość klauzuli obronnej, o której mowa w ust. 4a, stanowi limit wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1, państwowych jednostek budżetowych z wyłączeniem organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, pkt 5–8, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, oraz z wyłączeniem Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.” <i>Według obowiązujących regulacji kwotą wydatków SRW nie są objęte wydatki budżetu środków europejskich oraz wydatków finansowanych</i>	
--	--	--	---	--	--	--

				ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, tj. środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). Wydatki finansowane z tych środków, w związku z konwencją obowiązującą przy opracowywaniu statystyk według metodyki unijnej (ESA 2010), są neutralne dla wyniku sektora finansów publicznych (metodyka ESA2010). Zgodnie z nowymi regulacjami UE, państwa członkowskie będą opracowywać plany średniookresowe. Najważniejszym elementem tych planów będą ścieżki wydatków netto, których celem będzie zapewnienie bezpieczeństwa finansów publicznych, tj. ograniczenie w określonym horyzoncie deficytu do poziomu poniżej 3% PKB i odpowiednią redukcję długu lub utrzymanie deficytu i długu poniżej wartości referencyjnych (odpowiednio 3% dla deficytu i 60% PKB dla długu). Tempo to będzie wiążące dla wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresie planu budżetowo-strukturalnego. Mając powyższe na uwadze zdecydowano się rozszerzyć katalog przedmiotowy wydatków, które nie są wliczane do wydatków jednostek objętych SRW przy ustalaniu kwoty wydatków objętych SRW, o wydatki na współfinansowanie projektów finansowanych ze środków bezzwrotnej pomocy UE. Dodatkowo doprecyzowano, że do wydatków SRW nie wlicza się spłat wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, stanowiących rozchody zgodnie z art. 6 ustawy o finansach publicznych. Oznacza to, że do wydatków SRW nie będą wliczane: 1. wydatki budżetu środków europejskich, 2. wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 3-6 ustawy o finansach publicznych,	
--	--	--	--	---	--

					3. <i>wydatki na realizację programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,</i> 4. <i>wydatki na realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie objętym finansowaniem ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy o finansach publicznych,</i> 5. <i>przepływy finansowe między organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, z tytułu dotacji i subwencji,</i> 6. <i>przepływy finansowe między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,</i> 7. <i>splaty wartości nominalnych instrumentów dłużnych, w szczególności kredytów, pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych.</i>	
--	--	--	--	--	--	--

4.	Rozdział IV Art. 6	1. Bez uszczerbku dla postanowień TFUE dotyczących unijnych ram nadzoru budżetowego, specyficzne dla poszczególnych krajów numeryczne reguły fiskalne zawierają następujące elementy: a) określenie celu i zakres reguł; b) skuteczne i terminowe monitorowanie przestrzegania reguł w oparciu o wiarygodną i niezależną analizę przeprowadzaną przez niezależne instytucje fiskalne ustanowione zgodnie z art. 8a lub inne organy, które są funkcjonalnie niezależne od władz budżetowych państw członkowskich; c) konsekwencje nieprzestrzegania tych reguł; 2. Jeżeli numeryczne reguły fiskalne zawierają klauzule wyjścia, klauzule takie określają ograniczoną liczbę konkretnych okoliczności, zgodnie z obowiązkiem państw członkowskich na mocy TFUE i z rozporządzenia (UE) 2024/1263.	T	Art. 112d ustawy o finansach publicznych	„1. Przepisów art. 112aa nie stosuje się w przypadku: 1)wprowadzenia stanu wojennego; 2)wprowadzenia stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 3)wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 4)ogłoszenia stanu epidemii na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej; 5)wystąpienia znacznego spowolnienia gospodarczego. 1a. Przez znaczne spowolnienie gospodarcze, o którym mowa w ust 1 pkt 5, rozumie się sytuację, kiedy prognozowana w uzasadnieniu: 1) projektu ustawy budżetowej na rok lub 2) projektu ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok – na który jest obliczana kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, przedłożonego Sejmowi, roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych WPKB_n, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonego w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na ostatni rok, na który w projekcie ustawy budżetowej określono kwotę wydatków obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1, przedłożonego Sejmowi.” <i>Proponowane zmiany polegają, zgodnie z zaleceniem MFW, na uniezależnieniu zastosowania klauzuli wyjścia w przypadku znacznego spowolnienia gospodarczego od konieczności współistnienia innych czynników (wystąpienie jednego ze stanów nadzwyczajnych). Po zmianie, zawieszenie stosowania SRW będzie możliwe w momencie wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych lub w przypadku znacznego spowolnienia gospodarczego. Przy czym nowelizacja nie przewiduje zmiany ekonomicznej definicji znacznego spowolnienia gospodarczego ani nie zmienia katalogu stanów nadzwyczajnych. Znaczne spowolnienie gospodarcze będzie nadal oznaczać, że prognozowana na rok budżetowy roczna dynamika wartości PKB w</i>	
----	-----------------------	---	---	--	--	--

					<i>cenach stałych jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej wartości PKB w cenach stałych określonego w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok poprzedzający zawieszenie stosowania SRW.</i> <i>Wprowadzone rozwiązanie pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacjach kryzysowych, przy zachowaniu stabilności finansów publicznych.</i>	
--	--	--	--	--	---	--

5.	Rozdział IV Art. 7	Uchwalana co roku przez poszczególne państwa członkowskie ustawa budżetowa musi być zgodna ze specyficznymi dla nich numerycznymi regułami fiskalnymi, które w nich obowiązują.	T	Art. 142 ustawy o finansach publicznych	„Do projektu ustawy budżetowej dołącza się uzasadnienie zawierające w szczególności: (...) 6b) informacje o: a) wielkości wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, b) wielkości korekty kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, c) wartości klauzuli obronnej, o której mowa w art. 112aa ust. 4a, d) różnicach, o których mowa w art. 112aa ust. 4a pkt 1–3, e) każdym dyskrecjonalnym działaniu przekraczającym 0,03% wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, f) aktualizacji wartości działań dyskrecjonalnych, o których mowa w art. 112aa ust. 1, g) każdym jednorazowym i tymczasowym działaniu po stronie dochodów przekraczającym 0,03% wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 3;”	
----	-----------------------	---	---	---	--	--

			T	Art. 34 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz innych ustaw	„ Do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2024 dołącza się informację o wartości nieodpłatnie przekazanych w roku 2024 skarbowych papierów wartościowych przez jednostki lub organy, o których mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednostkom zaliczanym do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013).” <i>Ponieważ, ustalając kwotę wydatków SRW na rok 2025, w kwocie startowej stanowiącej podstawę do jej ustalenia przyjęto planowaną w ustawie budżetowej na rok 2024 wartość nominalną nieodpłatnie przekazanych skarbowych papierów wartościowych, zdecydowano się zweryfikować tę wartość w kwocie startowej stanowiącej podstawę ustalenia kwoty wydatków na rok 2026.</i>	
--	--	--	---	--	---	--

Minister do spraw Unii Europejskiej

Adam Szłapka

DPUE.720.680.2024.RS(6)
Warszawa, 19 czerwca 2024 r.
Dot: RM-0610-41-24 z 17.06.2024 r.

Pani Joanna Knapieńska
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Sekretarz,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia

Agnieszka Bartol-Saurel
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/